Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• № 207 (20. 474) • 1989 йил 8 сентябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

«РЕСУРС-Ф» ПАРВОЗДА

1989 йил 5 сентябрь куни Совет Иттифоқида «Союз» учирувчи ракетаси ёрдамида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Ресурс-Ф» учирилди.

Йўлдош ичига ўрнатилган аппаратлар СССР халқ хўжалиги турли тармоқлари ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида ернинг табиий ресурсларини ўрганишни давом эттириш мақсадида турли миқёсдаги кўп зонали ва спектр зонали фотосуратга олиш ишларини ўтказишга мўлжалланган.

Коммерция битимига мувофиқ, «Ресурс-Ф» йўлдошига микрогравитация шароитида биотехнология экспериментларини ўтказиш учун Германия Федератив Республикасининг илмий аппаратлари ҳам ўрнатилган.

(ТАСС).

ҲОСИЛ-89

ПАХТАЗОРДА ЗАРБДОР КУНЛАР БОШЛАНМОҚДА

• Дала-редакция телефон линиясида

Тараддуд

Косон район партия комитети инструкторлигидан Ленин номли совхоз партком секретарлигига сайланган ёш коммунист Мирза Орзиевга яна бир ишонч билдирилди. Коммунистларнинг тадбиркор, қаттиққўл ва талабчан етакчиси совхоз директорлигига тайинланди. У ишни хўжалик юритишнинг янги усулига ўтишдан бошлади. Ҳамма жабҳалардаги ишларни аниқ ҳисоб-китоб асосида юритишни йўлга қўйди. Мана шу тадбирлар туфайли қолоқликка юз тутган совхоз эндиликда ўзини ўнглаб олмоқда.

Хўжалик ишлаб чиқаришида пахта етиштириш асосий роль ўйнайди. Фидокорона меҳнат туфайли далаларда оппоқ чаноқлар чамандек очилиб, кўзга ташланиб қолди. Бўлим ва бригадалар янги ҳосилни териб олишга тайёргарликни кучайтириб юборишди. Хўжалик ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларида ҳам ишлар ёмон эмас. Коллективнинг бугунги фаолиятини совхоз директори М. Орзиев қуйидагича шарҳлайди:

— Мавжуд 2700 гектар ердаги ғўзалар қондириб суғорилди, — дея гап бошлади директор. — Икки марта минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди, етти марта комплекс ишлов берилди. Ҳозир 36 бригада ва 32 звено пудрат усулида ишлашга ўтган. Жўра Қиронов, Нафас Азизов, Шаймон Ўрозов, Бобомурод Орзиқулов бошлиқ бригадалар далаларида кўсакларнинг 15-20 проценти очилди. Азамат пахтакорларимиз гектарига пландаги 22 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил олиш иштиёқидалар.

Ҳосилнинг аксарият қисмини машиналарда териб олишга аҳд қилганмиз. Яъни бу йилги 5800 тонна пахта хирмонининг 70 процентдан кўпроғи машиналар бункеридан тўкилади. Шу туфайли ҳам 50 та терим машинаси, 10 та кўрак чувиш, 3 та юк кўтаргич агрегатлар ва бошқа механизмлар тахт қилиб қўйилди. Кўсакларнинг 75—80 проценти очилганда машина теримини бошлаймиз. 75 нафар малакали механизатор еттита йиғим-терим отрядига бўлинган. Шунингдек, 7 минг этак, 40 та тарози, 45 та пахта ташийдиган тележка ҳам йиғим-теримга шай.

Совхозда сабзавот-полиз маҳсулотларини йиғиштириб олиш ишлари ҳам қизғин боряпти. Бу йил об-ҳаво ноқулай келганига қарамай, чорва моллари учун ем-хашак тайёрлаш планини ҳам ошириб бажардик. 2075 тонна дағал хашак фермалар яқинига уюб қўйилди. 700 тоннага яқин хашакни ишчиларимизга шахсий чорва молларини боқиш учун арзон нархда сотдик. Давлатга гўшт топшириш тўққиз ойлик плани ошириб бажарилди. Сут етиштириш ҳам ўтган йилгига нисбатан 70 тоннага кўпайди.

Хуллас ишларимиз ёмон эмас. Бироқ йиғим-терим арафасида райондаги хизмат кўрсатиш тармоқлари раҳбарларига айтадиган гапларимиз бор. Айниқса деҳқонларимиз савдо ходимларининг хизматидан норози. Узунқудуқ, Тайзан қишлоқларидаги кундалик харид моллари дўконлари кўпинча ёпиқ туради. Автолавкалар мунтазам ишламайди. Пахтакорлар қанд, шакар, совун, кир содаси каби зарур нарсаларни қидириб қимматли вақтларни йўқотмоқдалар. Агар савдо хизмати талаблар даражасида ташкил этилса, биз ҳам юқори унум билан ишлаб, эл олдида юзимиз ёруғ бўлар эди.

Линияда «Совет Ўзбекистони» мухбири

М. КАРОМОВ навбатчилик қилди.

• Пахтакор ўртоқлар! Йиғим-терим мавсуми ҳозирги босқичининг ҳар бир дақиқасидан оқилона фойдаланайлик. Мавжуд кўсаклардаги пахтанинг салмоғини оширишга эришайлик!

• Йиғим-теримда барча имкониятдан фойдаланишнинг аниқ йўлларини излайлик. Хўжалик раҳбарлари ҳар бир пахтакорнинг унумли меҳнат қилиши учун шарт-шароит яратиб беришга эътиборни кучайтирсинлар.

• Дала шийпони пахтакорнинг иккинчи уйи эканини амалда исботлайлик. Дала шийпонларида қулайликлар яратилсин.

ДЕПУТАТ БОШЛИҚ ДАЛАДА

«Ҳосилни ўз вақтида, нест-нобуд қилмай йиғиб-териб оламиз!» — Ғузор районидаги Куйбишев номли совхознинг Раъно Жонқувватова етакчилигидаги бригада заршуноеларининг аҳди ана шундай. Пахтакорлар ижара усулида ишламоқдалар. Унинг самараси кўриниб турибди.

— «Оқ олтин» миришкорларига мустақиллик берилиши, — дейди Р. Жонқувватова, — жуда кўп фойда келтиряпти. Ҳар бир пахтакор йиғим-теримда коллектив манфаатини, пировард натижа салмоғини ўйлаб ишлайди. Бригадамиз аъзолари бу йилги йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўришди. Техника мавсумга тахт. 42 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб турибмиз. Ҳосилнинг ҳаммаси машина ёрдамида териб олинади.

СССР халқ депутати Р. Жонқувватова бошлиқ бригада пахтазорларида кўсаклар ёппасига очиляпти. Пахтакорлар теримнинг дастлабки кунлариданоқ зўр уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Суратда: бригадир Р. Жонқувватова ва механизатор Э. Тўқлиев пахтазорда.

Ш. ШАРОПОВ сурати. (ЎзТАГ).

ДАСТЛАБКИ КИЛОГРАММЛАР

Ўзбекистон райони пахтакорлари пайкалларда етиштирилган мўл ҳосилни саралаб теришни бошлаб юбордилар. «Ғаниобод» совхози, Ғафур Ғулом номли колхоз миришкорлари «оқ олтин»ни танлаб теришга биринчилардан бўлиб тушдилар.

«Ғаниобод» совхозининг «Ғаниобод» бўлими далаларида меҳнат қилаётган Равшаной Ҳамдамова, Саддихон Ҳасанова, Солияхон Саксонова сингари теримчилар мавсумнинг дастлабки кунлариданоқ хирмонга 120—130 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар. С. Мамажонов, К. Аҳмедов бошлиқ бригадаларда кунлик суръат тобора ортиб боряпти. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил топширишга аҳд қилган Ғафур Ғулом номли колхоз далаларида ҳам теримчилар мусобақаси авж олмоқда.

Район бўйича ҳосилнинг олтмиш фойизи машиналарда териб олиниши мўлжалланмоқда. Қўриқ «Қолгандарё» совхози механик-ҳайдовчилари ҳосилни юз процент агрегатлар ёрдамида териб олишни режалаштирдилар. Хўжаликдаги ҳамма «зангори кема»лар йиғимтеримга шай. Тоҳиржон Элчиев, Жўрақўзи Эгамов, Тоҳиржон Усмонов сингари механик-ҳайдовчилар мавсумда бункерлардан 130—150 тоннадан қимматбаҳо хом ашё тўкиш мажбуриятини олдилар.

А. ПАТТОЕВ.

ХЎЖАЛИКДА БИРИНЧИ

Ҳазорасп районидаги «Ленинград» колхозининг илғор пудратчиси Аймжон Ибодуллаева хўжаликда биринчи бўлиб пахта теришга тушди. У пудратга 2 гектар ер олган эди. Агротехник тадбирларни ўз вақтида ўтказилиши кутилганидан ҳам зиёд натижа берди.

Ҳар гектар ердан 23 центнердан, жами 4600 килограмм «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олган пудратчи қизлари Саломат, Пошшажон, Бибижон ва бошқа қариндошлари билан 5 кунда 2 тонна пахта териб биринчи теримни тугаллади. Ҳозир ҳар туп ғўзада 10-13 тадан бўлиқ кўсак очилган.

Шунингдек, кеча Х. Жуманиёзов бошлиқ бригададан ҳам икки пудратчи Ж. Олимова ва И. Жуманиёзова оиласи пахта теримига киришди.

К. ОЛЛАҚУЛИЕВ.

ТАҲЛИЛ ВА ТАНҚИД

Партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари ана шундай руҳда ўтиши керак

Республикамиз партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланганига бир ойдан ошди. 1 сентябргача 11,8 мингта партия группалари ва 9,3 мингта цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайловлар бўлиб ўтди. Уларнинг кўпчилигида ғоят ишчанлик ҳамда коммунистларнинг фаол иштироки яққол сезилиб турди. Йиғилишларда ҳисобда турган партия аъзоларининг 90 проценти қатнашди. Уларнинг учдан икки қисми музокараларда сўзга чиқди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида партиясизлар ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Уларда қатнашган партиясиз ходимларнинг ҳар уч нафаридан бири сўзга чиқиб, партия ташкилоти фаолияти тўғрисида ўз фикрини айтмоқда. Партия ташкилотлари секретарлигига демократик асосларда икки ва ундан кўпроқ номзод кўрсатиш тажрибаси амалиётга тобора чуқурроқ кириб боряпти. Партия группалари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотлари секретарларининг деярли ярми ана шу тарзда сайландилар.

Ҳисобот-сайловлар давом этмоқда. Бу муҳим кампания партия группалари ва цех партия ташкилотларида ниҳоясига етгач, партия аъзолари сони 15 кишидан кам бўлган бошланғич ташкилотларда бошланади. Сўнгра XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси тавсияномасига мувофиқ район, шаҳар, область партия комитетлари бюролари фаолиятлари тўғрисидаги ҳисоботлар тегишли комитетларнинг пленумларида, партkomлар ва партия бюроларининг ҳисоботлари эса бошланғич ва цех партия ташкилотлари йиғилишларида муҳокама этилади.

Бу галги ҳисобот-сайлов кампанияси партия фаолияти ижтимоий-иқтисодий соҳада ва одамларнинг кайфиятида аҳвол кескинлашган, ҳаёт партия ва унинг раҳбар органлари ишида туб ўзгаришлар ясаш зарурлигини тақозо этаётган шароитда ўтаётганлиги билан характерлидир. КПСС Марказий Комитетининг «1989 йилда партия ташкилотларида ҳисобот ва сайлов ўтказиш тўғрисида»ги қарорида ушбу кампаниядан кўзда тутилган мақсад ва вазифалар аниқ белгилаб берилди.

Республика партия қуйи бўғинларида ўтаётган ҳисобот ва сайловлар партия фаолиятини ислоҳ қилиш жараёнида партиявий иш усул ва услубларини янгилашда, айниқса муҳим роль ўйнамоқда. Коммунистлар доклад ва музокараларда ана шу нуқтаи назардан келиб чиқиб, ўз фикр ва мулоҳазаларини, таклифларини билдирмоқдалар. Йиғилишлар асосан эркин ва ошкора фикр олишув, ўртоқларча мунозара вазиятида ўтаётир. Қайта қуриш борасидаги ишлар партиявий принципиаллик билан таҳлил этилмоқда. Музокараларда фақат партиявий иш шакл ва усулларини такомиллаштириш, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш тўғрисидагина эмас, аҳолини энг зарур саноат ва озиқ-овқат моллари билан таъминлашдаги узилишлар, корхонада ишнинг барқарор эмаслиги, социал соҳанинг қолоқлиги, миллатчилик кайфиятларининг ўсиб бораётгани сабаблари сингари одамларни ташвишга солаётган масалалар ҳам кўтарилмоқда. Йиғилишларда 67 мингга яқин танқидий фикр-мулоҳазалар, таклифлар айтилди. Ана шу танқид ва таклифларнинг олтидан бир қисми партия ишини қайта қуришга доирдир. Мингдан ортиқ таклифлар эса КПСС Программаси ва Уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисида бўлди. Бир қатор юқори партия органлари фаолиятидаги камчиликлар принципиаллик билан жиддий танқид остига олинди.

Аммо ҳисобот ва сайлов йиғилишлари дастлабки якунининг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, айрим жойларда бу муҳим тадбир эскича тартибда, ўн йиллар давомида одат бўлиб қолган тарзда ўтмоқда. Энг хавфли жиҳати шунда бўлаяптики, айрим партия ташкилотлари раҳбарлари ана шу сийқа йўлдан чиқиб олишга ҳаракат қилмаётирлар. Самарқанд райони партия ташкилотларида кўпроқ ана шундай аҳвол содир бўляпти. «Ленин байроғи» колхозида ҳатто коммунистларга цех партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилиши ўтадиган кун эълон қилинмагани учун уларни уйларидан, иш жойларидан олиб келишга мажбур бўлишди. Ҳеч қандай тайёргарликсиз ўтган бундай йиғилишларда кутилган мақсадга эришиб бўлмаслиги эса кундек равшан. Республикадаги айрим партия комитетларининг бу муҳим сиёсий кампанияга бефарқлик билан муносабатда бўлаётгани сабабли йиғилишларда коллективдаги иш ва вазиятни чуқур таҳлил қилиш ўрнига ўз-ўзига ҳисоб беришлар, музокараларда эса ҳеч кимга аниқ қаратилмаган танқид қилишлар, бажарилган ишни расмият учунгина маъқуллашлар ҳали ҳам давом этмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларидаги бундай муҳит барҳам топмаётгани сабабларини партия комитетларининг ташкилотчилик ишидан ҳам излаш керак. Гарчи йиғилишларнинг аксарият қисмида шаҳар, район партия комитетлари ҳамда бошқа партия юқори органларининг вакиллари қатнашган бўлсаларда, баъзи партия группалари ва цех партия ташкилотларида, жумладан Бойсун ва Гагарин районларида йиғилишларга бўш тайёргарлик кўрилгани, докладчи ва музокарада сўзга чиққан коммунистларнинг кўпроқ хўжалик масалалари билан ўралашиб қолганлиги яққол сезилиб турди. Айрим нотиқлар ҳозирги шароитда партия ташкилотлари фаолиятидаги энг асосий ишга тўхталаётганлари йўқ. Партиявий иш усул ва услубларини янгилаш борасида олдда турган вазифаларни муҳокама этмай четлаб ўтмоқдалар. Ургут районида содир бўлган сув жанжали ва унинг оқибатлари партия ташкилотлари кишилар ўртасида сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни бўшаштириб юборганлиги натижаси эканлиги аниқ бўлса-да ҳисобот-сайлов йиғилишларида бу воқеага муносабат билдириш у ёқда турсин, ҳатто бу ҳақда эсланмади ҳам.

Бўлиб ўтган йиғилишларда йўл қўйилган жиддий камчиликлардан бири шунда бўлдики, уларнинг аксарият қисмида меҳнат коллективи, цех ва бригададаги мавжуд шароитлардан келиб чиққан ҳолда қайта қуриш программаси ишлаб чиқилгани йўқ. Баъзи йиғилишларда эса жойларда турли хил муҳокамаларга сабаб бўлаётган, одамларни ташвиш ва ҳаяжонга солаётган жуда ҳам жиддий муаммоларни ҳал этиш учун коммунистларнинг масъулиятини ошириш масалалари, шунингдек, баъзи коммунистларнинг пассивлиги, ҳатто улардан айримлари партия аъзоси деган шарафли номга доғ тушираётгани каби жиддий масалалар четлаб ўтилаётир. Йиғилишларда область, шаҳар ва район партия комитетлари секретарлари, бюро аъзолари ҳамиша ҳам иштирок этмаётирлар. Партия комитетлари ходимлари ҳисобот-сайловларга тайёргарлик кўришда партия группалари ва цех партия ташкилотларига яқиндан амалий ёрдам кўрсатмаётганлиги сабабли Қорақалпоғистон АССРдаги бир қатор партия ташкилотларида секретарликка номзод кўрсатишда демократия талаблари қўпол тарзда бузилаётир. Бу ерда коммунистларнинг етакчилигига аксарият ҳолларда фақат бир номзод кўрсатилмоқда, холос. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари, партия комитетлари ва бюролари ҳисоботларининг юксак ташкилий-сиёсий даражада ўтишини таъминлаш учун йўл қўйилаётган ана шу нуқсонларни тезроқ тугатиш лозим.

Партия қуйи ташкилотлари меҳнат коллективига энг яқин, асосан улар орасида бевосита иш олиб борадиган бўғиндир. Шунинг учун ҳам ана шу ташкилотлар бўшашувчанлик, қоғозбозлик ва расмиятчилик гирдобидан тезроқ чиқиб олишига ва ишни тубдан қайта қуришларига эришиш зарур. Фақат коммунистларнинг ўзларигина ўз ташкилоти ишини янгилай оладилар. Бошланғич ташкилотларни ҳар қандай майда-чуйда ишлардан, турли хил ҳомийлик ва васийликлардан тўла озод этиш зарур.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ БЎЛИМИ.

ЎЗБЕКИСТОН ДИЁРИДА

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига мувофиқ расмий ташриф билан Москвага кетаётган Индонезия Республикасининг Президенти Сухарто рафиқаси билан 7 сентябрь куни Тошкентга келди.

Тошкент аэропортида меҳмонни СССР Олий Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. И. Иброҳимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, СССР Ташқи ишлар министрлиги Тинч океан ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари бошқармасининг бошлиғи Л. А. Чижов, Қизил байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник И. В. Фуженко, СССРнинг Индонезиядаги элчиси В. М. Семенов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида Индонезиянинг СССРдаги элчиси Я. М. Жани бор эди.

Аэропортда Индонезия, СССР ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари кўтарилди.

Чиройли миллий кийимлар кийган болалар меҳмонларга гулдасталар тақдим этдилар.

* * *

Куннинг иккинчи ярмида СССР Олий Совети Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. И. Иброҳимов Индонезия Президенти Сухарто билан учрашди.

М. И. Иброҳимов Совет Иттифоқига Индонезиядан бундай олий даражадаги ташриф чорак асрдан буён бўлмаганлигини эслатиб, СССРда Индонезия билан алоқаларни қадрлашларини ва сўнгги йилларда муносабатларимизда юз берган тараққиёт янада кучайишига умид қилаётганликларини таъкидлади. Ҳозирги ташриф турли соҳаларда ва умуман икки томонлама алоқаларга омил бахш этади, Совет-Индонезия ҳамкорлигини сифат жиҳатидан янги даражага олиб чиқишга имкон беради, деди у сўнгра.

М. И. Иброҳимов қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Белграддаги учрашувидан тўғри СССРга келган меҳмонга мурожаат қилиб, Совет Иттифоқида қўшилмаслик ҳаракатининг ўз ролини жаҳондаги реал вазиятга мувофиқлаштириб янгилаш йўлини мамнуният билан кутиб олганликларини айтди. Бу янгиланиш, деб давом этди у, бизнинг тушунишимизча, буюк давлатлар ва уларнинг блокларига анъанавий қарама-қарши туришдан кенг халқаро ҳамкорлик доирасида энг муҳим умумбашарий муаммоларни ҳал этишда фаол иштирок этиш мақсадида тенг ҳуқуқли шериклик муносабатларига ўтишдан иборат. Илгари кўп марта айтилганидек, бизнинг мамлакатимиз ҳар қандай қўшилмаган давлат билан, умуман қўшилмаслик ҳаракати билан мулоқот ва ҳамжиҳатлик учун тайёрдир. Сизнинг СССРга ташрифингиз бунинг далилидир.

Индонезия Президентига мамлакатда амалга оширилаётган қайта қуриш ҳақида сўзлаб берилди. Қайта қуриш мамлакат марказидан тортиб то чет ўлкаларгача — бутун жамиятни фаоллаштириб юборганлиги таъкидланди. Суҳбатда Ўзбекистондаги ҳаётнинг барча соҳаларини янгилашга катта эътибор берилди. Зилзила вақтида вайрон бўлган ва СССРдаги барча халқларнинг вакиллари иштироки билан тикланган Тошкент бунга мисол бўла олади. Ҳозир Тошкент барча совет кишилари дўстлиги ва қардошлигининг рамзи бўлиб қолди.

СССРдаги қардош халқлар оиласида ривожланаётган республика 1991 йилда регионал хўжалик ҳисобига ўтишга тайёргарлик кўрмоқда. Бу ерда хўжалик жиҳатидан мустақил бўлиш масаласига пухта ўйлаб, фақат маҳаллий манфаатларнигина эмас, бутун мамлакат халқ хўжалик комплекси манфаатларини ҳисобга олиб ёндашилаётганлигига эътибор жалб этилди. Ўзбекистон экономикаси мамлакат халқ хўжалик комплексининг таркибий қисмидир.

Шу муносабат билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси пахта етиштириш муҳим ўрин тутишини таъкидлаб, айни пайтда техника экинлари кам ҳосил берадиган ерларни ажратиб олиш ҳисобига сабзавот ва мева етиштиришни кескин кўпайтириш вазифаси тўғрисида гапирди.

Ўзбекистоннинг халқаро ҳамкорлиги суҳбатнинг алоҳида мавзуси бўлди. Ҳамкорликнинг қайта қуриш вужудга келтирган янги шакллари унга хос бўлаётганлиги ҳақида гапирилди. Чунончи, ҳозирнинг ўзидаёқ республикада Болгария Халқ Республикаси, Хитой Халқ Республикаси, Афғонистон, Италия, Германия Федератив Республикаси, Америка Қўшма Штатлари фирмалари билан биргаликда ташкил этилган қўшма корхоналар мавжуд. Малайзия билан бевосита ҳамкорлик ўрнатиш масаласи ҳал қилинди. Индонезия Президентига агар унинг мамлакатида Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишга тайёр фирмалар бўлса, бу ерда хайрихоҳлик билан кутиб олиниши тўғрисида айтилди. Масалан, ишни буюмлар, товарлар кўргазмасини айирбош қилишдан бошлаш мумкин бўлур эди.

Индонезия Республикасининг Президенти Сухарто самимий кутиб олганликлари учун миннатдорчилик билдириб, Совет Иттифоқига бошланган ташриф иккала мамлакатимиз ўртасидаги яхши муносабатларни янада мустаҳкамлаш учун ғоят фойдали бўлади, деб ишонч билдирди. Ташриф Тошкентга келишдан бошланганлиги диққатга сазовордир. Индонезияда Тошкент тўғрисида кўп нарсани биладилар. У ерда оммавий ахборот воситаларининг 1966 йилда Тошкентда кучли зилзила бўлгани ҳақидаги хабарларини унутганлари йўқ. Аммо бугун кўрганларимизга қараганда — Тошкент ҳозир мутлақо янги шаҳар. Бу эса халқлар дўстлигига асосланган баҳамжиҳат ҳаракат қилиш руҳи қудратли куч бўлиб ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўтишга қодир эканлигини яна бир бор исботлайди.

Индонезия Президенти барча давлатлар ва халқларнинг куч-ғайратларини бирлаштирган тақдирдагина ялпи тинчлик ҳам, социал адолат ҳам мумкин бўлишини таъкидлади. Бундай куч-ғайратларга сиёсий, мафкуравий соҳалардаги тафовутлар тўсқинлик қилмаслиги лозим. Ахборотларни айирбош қилиш, кўпроқ ҳамжиҳатлик бўлиши учун ўз позицияларини тушунтириб бериш куч-ғайратларни бирлаштиришда самарали восита бўлиб, турли табақаларга мансуб одамлар — сиёсатчилар, бизнесменлар, фан ва маданият арбоблари иштирок этадиган ташрифлар кўп жиҳатдан ана шунга хизмат қилади.

Президент Ўзбекистоннинг потенциал имкониятлари тўғрисидаги маълумотлар учун миннатдорчилик билдириб, пахтани қайта ишлаш, табиий ипак етиштириш базасида Индонезия билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорлик бутунлай реалдир, деган умидни билдирди. У аниқ амалий таклифларни айтди, жумладан пальма ёғини тозалайдиган қўшма корхона барпо этишни таклиф қилди.

Суҳбатда таъкидланганидек, ҳозир иккала мамлакатда ҳамжиҳатликни кучайтириш, амалий ҳамкорлик қилиш учун яхши имкониятлар бор, бу имкониятлардан тобора самаралироқ фойдаланиш лозим.

Индонезия Президенти Номаълум солдат қабрига гулчамбар қўйди.

Индонезиялик меҳмонлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига бордилар.

Индонезия Президенти шарафига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми номидан тушлик зиёфат берилди.

(ЎзТАГ).

ТУТАШТИРИШГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 7 сентябрь. (ТАСС). Александр Викторенко билан Александр Серебровнинг «Союз-ТМ—8» кемасидаги экипаж парвози давом этмоқда.

[illegible]

— Ер юзасидан энг кўп олислиги — 378 километр;

— Ер юзасидан энг кам олислиги — 324 километр;

— айланиш даври — 91,4 минут;

— оғиши — 51,6 градус.

Учиш нормал кечмоқда. Александр Викторенко билан Александр Серебров ўзларини яхши ҳис этишмоқда.

«Союз-ТМ—8» кемаси «Мир» орбитал комплекси билан 8 сентябрь куни соат 2 дан 20 минут ўтганда туташтирилади.

• Партия турмуши: қайта қуриш

ЭНГ МУҲИМИ — ИНТИЗОМ

СВЕРДЛОВ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ДЕМОКРАТИЯНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ИНТИЗОМНИ МУСТАҲКАМЛАШ БОРАСИДАГИ ТАЖРИБАСИДАН

Кундалик почта билан танишаётган эдим. Конвертларнинг биридан чиққан мактуб эътиборимни тортди. Кўпчилик имзолаган бу хат «Ўзсельхозхимия» районлараро бирлашмаси раиси коммунист Н. Рўзиев устидан шикоят бўлиб, у ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётганликда айбланган эди. Мактуб муаллифлари уни дарҳол лавозимидан бўшатиш, ўрнига демократик йўл билан янги раҳбар сайлашни талаб қилишган эди. Кейинчалик маълум бўлишича, худди шундай мазмундаги хат область партия комитетига ҳам юборилган экан.

Бирлашмада текширишлар бошланиб кетди. Бироқ коммунист раҳбарнинг фаолиятидан жиддий нуқсон топилмади. Шундай бўлса-да, унинг устидан ёзилаётган «сигналлар» тўхтамади. Биз коллектив билан юзма-юз учрашишга қарор қилдик.

Йиғилишда кўпчилик сўзга чиқиб, бирлашмада меҳнат ва турмуш шароитлари ночор эканлигидан нолишди. Айрим ишчилар раҳбарларнинг қўполлигини таъкидлашди. Район партия комитети бирлашма коллективи билан маслаҳатлашиб, ёпиқ-яширин овоз бериш йўли билан янги раҳбар сайловини ўтказадиган бўлди. Сайловдан кейин бюллетенлар очиб кўрилганда эса кўпчилик Н. Рўзиев учун овоз берганлиги аниқланди.

Хўш, нега устидан юқори ташкилотларга кўплаб шикоятлар тушган раҳбар яна қайта сайланди? Ҳамма гап шундаки, бирлашма раисини алмаштириш кўпчиликнинг эмас, балки бир гуруҳ ишчиларнинг хоҳиши экан. Н. Рўзиев баъзан талабчанликни меъёридан ошириб юборган, пировардида эса бу ўзаро келишмовчиликка сабаб бўлган.

Бирлашмада ўтказилган йиғилишда Н. Рўзиев ишдаги қўполликлари учун коллективдан кечирим сўради. Келгусида бундай ҳолни такрорламасликка сўз берди. Раҳбар устидан хат уюштиришнинг ташаббускорларидан бири бўлган тракторчи Н. Ҳасанов ҳам коллективдан узр сўраб, шикоятбозлик ўрнига амалий иш билан шуғулланишни ваъда қилди.

Йиғилиш ошкоралик ва демократия шароитида дўқ-пўписа билан иш битказиб бўлмаслигини яна бир карра исботлади. Талабчанлик меҳнат кишиси тўғрисида ғамхўрлик, унинг ташвишлари билан конкрет шуғулланишни ҳам тақозо этади.

Аммо демократия бошбошдоқлик деган гап эмас. Буни кишиларга эринмай тушунтириш керак. «Ўзбекистон» колхозида яқинда рўй берган воқеа баъзи кишилар демократияни нотўғри тушунаётганликларини кўрсатди. Шу колхоздан Ғафур Ғулом номли мактаб ўқитувчиси Ҳ. Тўев колхозда «катта ўзгаришлар» қилишга бел боғлади. Албатта бу яхши ният. Бунинг учун шахсан жамоат ишлаб чиқаришида ибрат кўрсатиш, камтар ва беғараз одам бўлиш керак. Унда эса бундай хислатлар етишмас эди. Кейинги йилларда Тўев бир неча ерда раҳбарлик лавозимларида ишлаган бўлса ҳам обрў топмади. Ўтган йили эса маст ҳолида машинани бошқаргани учун партия ташкилоти унга ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ виговор эълон қилди.

Ҳ. Тўев жамиятда вужудга келган сиёсий вазиятдан ўз ниятларини амалга ошириш йўлида фойдаланмоқчи бўлди. Қишлоқма-қишлоқ юриб, ташвиқот ишлари олиб борди. Ўз ҳисобидан отпуска олиб, гарчи ҳеч қандай ваколатга эга бўлмаса ҳам колхоз правлениеси фаолиятини тафтиш қилишга киришди. Пировардида колхозда сувдан нотўғри фойдаланилаётганлигини «аниқлаб» область ва район партия комитетларига шикоят хатлари уюштира бошлади. Жамиятимизда ҳар бир шикоят хатини текшириш қоида бўлиб қолган. Ҳ. Тўевнинг ҳам шикоятини текшириш ва чора кўриш учун колхоз молиявий-хўжалик фаолиятини чинакам тафтиш қилишга маъмурий орган ходимларининг катта бир группасини жалб этишга тўғри келди.

Хулоса чиқаришга ҳали эрта. Колхозда эса маънавий иқлимни соғломлаштириш керак. Қишлоқ хўжалик ишларининг айни қизғин палласида ортиқча гап-сўзлар билан кишилар кўнглини ишдан совутишга асло йўл қўйиб бўлмайди. Шуни назарда тутиб, райком колхоз партия комитети ва правлениесига хўжалик аъзолари вакилларининг умумий йиғилишини чақиришни тавсия этди. Йиғилиш шу йилнинг 4 июнь куни колхоз клубида ўтказилди. Умумий вакиллар йиғилишига хўжаликнинг ҳар тўрт аъзосидан бири қатнашди. Мунозара 6 соат давом этди. Колхозчилар Тўевнинг қандай қилиб шикоят хатларига имзо йиғганини ҳам, кишилар ўртасида ташвиқот олиб бориш услубини ҳам очиқ айтиб бердилар. Унинг колхоз правлениесини тўла алмаштириш, правление раисини янгилаш тўғрисидаги талабини атиги 8 киши қўллаб-қувватлади, холос. Ваҳолонки, йиғилишда деярли 800 киши қатнашаётган эди.

Энг муҳими, йиғилиш колхоздаги ҳақиқий аҳволни билишга ёрдам берди. Колхоз раҳбарлари ўз иш услубларидаги хатоларни тан олишларига тўғри келди. Ҳақиқатан ҳам, хўжаликда камчиликлар кўп эди. Ҳозир нуқсонларга кимлар йўл қўйганлиги аниқланмоқда. Бироқ бу камчиликлар ҳақида нуқул сўзамоллик қилавермай, уларни тузатишга амалий ёрдам бериш ҳақида ўйлаш лозим.

Бошқа меҳнат коллективларида ҳам «Ўзбекистон» колхозида рўй берган воқеа тўғрисида ортиқча гап-сўзлар бўлмаслиги учун йиғилиш тафсилотини «Коммунизм тонги» район газетасида эълон қилдик.

Район партия комитети сиёсий иш билан чинакамига шуғуллана бошлаган кейинги ойлардаги фаолиятимиздан бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Шу йилнинг ўзида район партия комитети бюросида, пленумларида, партия йиғилишларида коммунистлардан 140 киши, шу жумладан 78 раҳбар ходимнинг ҳисоботи тингланди. Ҳисобот жараёнида бир қатор коммунист ва раҳбар ходимларнинг КПСС Устави талабларига риоя этиш, сиёсий ва идеологик иш олиб боришда бир қатор нуқсонларга йўл қўйганликлари аниқланди. Бундай коммунистлардан 15 кишига жазо берилди.

Бошланғич партия ташкилотларида иккинчи босқичи давом этаётган жанговарлик кўриги коммунистларнинг сиёсий ва идеологик иш учун масъулиятини оширишда катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Ҳозиргача 700 дан зиёд коммунист кўрик синовидан муваффақиятли ўтди. Партия аъзоларининг коллективдаги авангардлик ролини ошириш, одамларнинг кайфиятига, турмуш тарзига кўпроқ аҳамият бериш тўғрисида жиддий талабларни қўймоқдамиз.

Эндиликда ошкоралик ва демократиялаш жараёнида меҳнат кишиси билан дадил гаплашиш учун аввало унинг ташвишларини билиш, уларни ҳал қилишда конкрет ёрдам бериш зарурлигини кўпчилик тушуниб олди.

Район партия комитетининг социал-иқтисодий ва аграр масалалар бўйича комиссияси тез ҳал қилиниши зарур бўлган муаммоларни аниқлаб олди. Ўтган йили райондаги барча резервларни ишга солиб, қишлоқда медицина тармоғини кенгайтириш соҳасида энг зарур вазифаларни бажардик. Энди ҳар бир колхозда замонавий ҳаммом қуришга киришилди. Бир вақтнинг ўзида 6 та мактаб, 4 та болалар боғчаси қурилиши давом этмоқда. Болаларни мактабгача тарбия муассасалари билан қамраб олишни 27 процентдан 35 процентга етказиш мақсадимиз бор.

Айни маҳалда «Авангард» совхози чегарасида газ тақсимлаш станцияси қурилишининг лойиҳаси тайёрланмоқда. Станция қурилишига киришиш билан бир вақтда аҳоли пунктларини газлаштириш учун қишлоқларни бош план асосида реконструкция қилиш давом этяпти.

Яқинда Свердловск шаҳри корхоналари коллективларининг вакиллари районимизга келиб, колхозларда бўлдилар. Улар район хўжаликларида 2 гектарлик типовой теплицалар қуриб беришни, металл қувурлар билан ёрдам кўрсатишни ваъда қилишди. Биз эса ўз навбатида қардошларимизни мева ва сабзавот билан таъминлаш мажбуриятини олдик. Куни-кеча бундай маҳсулотнинг дастлабки қисмини Уралга жўнатдик.

Областнинг бир неча районида бўлгани сингари бизнинг районимизда ҳам меҳнат ресурсларини иш билан таъминлаш ечилиши қийин бўлган муаммога айланмоқда. Районда ҳар йили ишга лаёқатли ёшлар сони 2 минг кишига ортиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзида 13 минг киши, яъни меҳнатга лаёқатли одамларнинг тўртдан бир қисми бекор. Уларнинг асосий қисмини Хумданак, Сепата, Хумин, Ҳароми қишлоқ Советларида истиқомат қиладиган хотин-қизлар ташкил этади. Яқинда матбуотда республикада, шу жумладан Бухоро областида қуриладиган корхоналар рўйхати эълон қилинди. Афсуски, Свердлов райони ушбу рўйхатдан ўрин олмаган. Буни биз область ва республика планлаштириш органлари ходимларининг эътиборсизлиги оқибати деб тушундик.

Район партия ва совет органлари аҳолини иш билан банд этиш мақсадида Свердлов районида янги корхоналар қурилишини бошлашга кўп куч-ғайрат сарф этмоқда. Шу йилнинг ўзида консерва заводи қурилишида планда белгиланган 150 минг сўмлик ўрнига 700 минг сўмлик иш бажаришни мўлжалламоқдамиз. Шаҳрислом қабул пункти базасида пахта тозалаш заводи, шунингдек пилла қуритиш, пардозлаш плиталари ишлаб чиқариш заводлари, сут комбинати қурилиши масаласини ҳам ҳал қилиш билан яқиндан шуғулланмоқдамиз.

Буларнинг ҳаммаси қайта қуриш жараёнида тўлқин юзасига чиқиб олишга, ўз манфаатлари йўлида меҳнаткашлар ўртасида жамиятдан норозилик кайфиятларини туғдиришга интилаётган айрим нопок шахсларга берилган жиддий зарба бўлади. Районимиз меҳнаткашлари қийинчиликларни бартараф этишга бел боғлашган. Халқ партияга ишонади. Унинг раҳбарлигида турмуш муаммолари изчил ҳал бўлишига шубҳа қилмайди.

Р. АХТЯМОВ,
Бухоро область, Свердлов район партия комитетининг иккинчи секретари.

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

КАСБНИ ШАРАФЛАБ

Риштон районидаги кулолчилик заводининг маҳсулотлари бугунги кунда Иттифоқимизгагина эмас, хорижий мамлакатларга ҳам машҳур бўлиб кетди. Ўлкамизга ташриф буюраётган сайёҳларнинг кўпчилиги корхона маҳсулотлари ранг-баранглигини алоҳида тилга олишади. Ишчи-хизматчилар завод шуҳратини ошириш йўлида баракали меҳнат қилишяпти.

Ишчи Ашурали Йўлдошевнинг меҳнат фаолияти чорак асрдан ошиб кетди. У тайёрлаган маҳсулот ўз сифати билан ажралиб туради. Ветеран ишчи ёшлар устози сифатида ҳам довруғ таратяпти. Ўғли Зокиржон ва келини Назирахон унинг ёнида меҳнат қилишяпти. А. Йўлдошевнинг фидокорона меҳнати юксак баҳоланган. Унинг кўксида Меҳнат Қизил Байроқ ва Халқлар дўстлиги орденлари порлаб турибди.

Суратда: ветеран ишчи А. Йўлдошев.

У. ҚУШВОҚОВ сурати.

•

МАҲСУЛОТ ТУРИ КЎПАЙМОҚДА

Пойтахтимиздаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг цехларида тайёрланиб, самога йўл оладиган самолётларнинг номини ҳамма билади. Халқ хўжалигида бундай самолётлар ёрдамида юклар ташилади. Бир вақтнинг ўзида бу ерда ностандарт маҳсулотлар тайёрлашга ҳам киришилди. Бу маҳсулотлар саноат корхоналари буюртмасига биноан бажарилади.

Ҳозир 50 хилга яқин маҳсулот ишлаб чиқарилаётир. Болалар аравачалари, боғ-полиз майдончаларида ишлатиладиган жиҳозлар, автомашина ва мотоцикллар учун эҳтиёт қисмлар, двигателлар ремонтига мўлжалланган асбоблар ва бошқа маҳсулотларга эҳтиёж кун сайин ошиб бораётир.

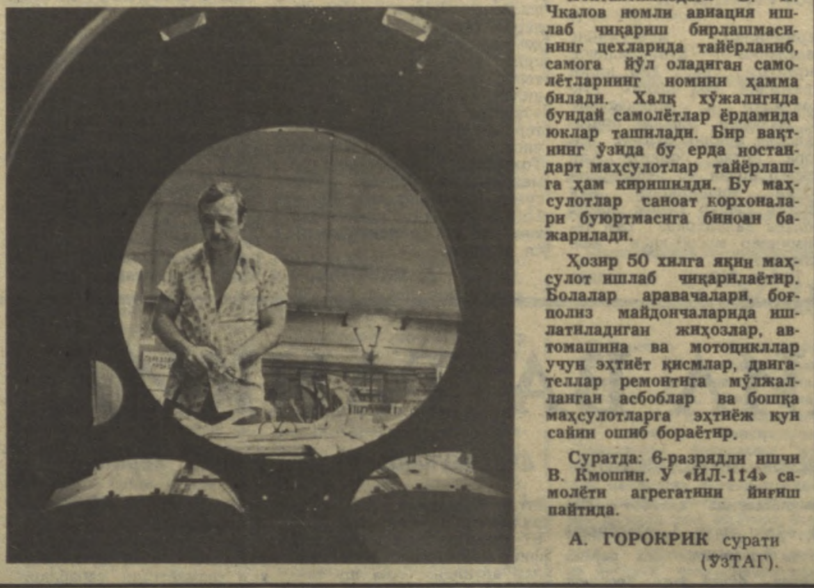

Суратда: 6-разрядли ишчи В. Кмошин. У «ИЛ-114» самолёти агрегатини йиғиш пайтида.

А. ГОРОКРИК сурати (ЎзТАГ).

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВДА

ЯНГИЧА ИШЛАШ РАҒБАТИ

Жарқўрғон қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати шу йилнинг дастлабки олти ойи якунларига кўра, республика ва область тармоқ бирлашмаларининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди.

Дарҳақиқат корхона ярим йиллик планларни анча ошириб бажарди. Жумладан, ташкилотларга 23 минг ўрнига 80 минг сўмлик пулли хизмат кўрсатилди. Темир-бетон ишлаб чиқариш 15 минг кубометрга, силикальцит панеллар ва блоклар тайёрлаш эса 14 минг кубометрга етказилди. Яхши меҳнат эвазига коллектив ярим йилда 520 минг сўмдан ортиқ соф фойда олишга муяссар бўлди.

— Ўтган йил бошиданоқ коллектив пудрат усулини тўла жорий қилганмиз, — дейди комбинат директори А. Ҳакимов. — Тўғри, дастлабки пайтларда ишимиз бир оз юришмади. Белгиланган тадбирларни тўла амалга ошиқолмай қийналдик. Бироқ комбинатда ишчиларнинг моддий таъминоти яхшилана борган сари фаоллик ортиб, ташаббускорлик кучая борди. Шу тариқа меҳнат унумдорлиги қарийб икки баравар юксалди. Кейинги икки йилда меҳнатчиларнинг ўртача иш ҳақи 57 фоиз ошиб, 300 — 350 сўмга етди.

Комбинат коллективи аниқ истиқбол режаларига эга. Яқин вақт ичида темир-бетон тўсинлар тайёрловчи янги цех ишга туширилади. Қурилиш материаллари сарфи қатъий назоратга олинади.

Коллективда пудрат усулига ўтилиши биланоқ ишлаб чиқаришни кенгайтиришга эътибор кучайтирилди. Комбинатда иккита буғ қозони ўрнатиляпти. Улар ёрдамида кунига қўшимча 20 тоннадан буғ ҳосил қилиш мумкин. Натижада қиш ойларида корхонанинг барча биноларини, уй-жойларни ва парник хўжалигини арзон буғ ҳисобига иситиш мумкин бўлади.

Корхонада қурувчиларнинг турмуш шароитини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор бериляпти. Ҳозиргача ишчиларга 5 та коттеж қуриб берилди. Куни кеча 150 кишига мўлжалланган ошхона комплекси фойдаланишга топширилди.

Моддий манфаатдорлиги ошиб бораётган комбинат меҳнаткашлари юксак марраларни кўзлашяпти.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ФАХРЛИ БИРИНЧИ ЎРИН

Кунда илҳақ бўлиб кутадиганимиз «Совет Ўзбекистони» газетаси кейинги вақтларда илғор ишчилар фаолиятидан нисбатан кам материаллар ёритмоқда. Мулоҳаза-муаммолар ҳам зарур. Бироқ моддий бойликлар яратишда фаол қатнашаётган бунёдкор ишчилар ҳақида ҳам мунтазам мақолалар ўқишни истаймиз.

Шунга кўра бу сафар ўзим меҳнат қилаётган корхонадаги меҳнат беллашуви ғолиблари ҳақида ёзишни лозим кўрдим. Фарғона ипакчилик «илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Марғилон пиллакашлик фабрикаси коллективи ўтган ой социалистик мусобақасида Эгамберди Маткоров бригадаси фахрли биринчи ўринни эгаллади. Корхонада ғолиб бригада шарафига шуҳрат байроғи кўтарилди.

Мана бу рақамларни қиёслаш кўнгилли. Илғор бригада ўтган ой планини 114,5 процент бажарди. Тайёрланган хом ипакнинг 78,9 проценти биринчи сортга топширилди. Бу, кўзда тутилганидан 35,7 процент юқори. Тежамли иш юритиш натижасида ой давомида 126 килограмм пилла иқтисод қилинди. Шунинг эвазига 4410 сўм тежаб қолинди. М. Рўзибоева, К. Соипова, С. Хомидова, Р. Қурбонова каби ишчилар бригада илғорлигига баракали ҳисса қўшмоқдалар.

А. ҚУТБИДДИНОВ,
ишчи, «Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ҚАРДОШ АДАБИЁТЛАР БАЙРАМИ

Бухоро. 6 сентябрь. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан).

Мана уч кун бўляптики, қадимий ва навқирон Бухорода областнинг бошқа шаҳар ва қишлоқларида қардош тожик адабиёти кунлари зўр хушнудлик билан ўтмоқда. Бу кунлар Тожикистон ССР халқ ёзувчиси, Рўдакий номидаги Давлат мукофотининг лауреати Жалол Икромийнинг 80 ёшлик юбилейи билан бир вақтга тўғри келганлиги айниқса қувончлидир.

Таниқли тожик ёзувчиси Жалол Икромий Бухорода туғилиб ўсди, бадиий ижодиётга шу шаҳарда қадам қўйди, дастлабки асарларини ўзбек тилида ёзди. Шунинг учун ҳам бухороликлар ҳамшаҳарларини ҳақли равишда ҳам тожик, ҳам ўзбек ёзувчиси деб ҳисоблайдилар. Ҳозир ёзувчи «Гули бодом аз Конибодом» (Конибодомлик бодом гули) номли асарини ниҳоясига етказмоқда.

Бухородаги тожик адабиёти кунлари тўртинчи сентябрь куни С. Айний таълим олган Кўкалдош мадрасасида Жалол Икромий ҳаёти ва ижодига бағишланган кўргазманинг тантанали очилиши билан бошланди. Шу кунниёқ Бухорога келган тожик адабиёти намояндалари область партия комитети бюросининг аъзолари билан учрашиб, областнинг социал-иқтисодий ривожланиши тўғрисида ахборот тингладилар.

Эртасига область марказининг Абу Али ибн Сино номли маданият саройида Жалол Икромийнинг 80 йиллигига бағишлаб шаҳар жамоатчилигининг тантанали йиғилиши ўтказилди. Унда сўзга чиққан СССР Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, республика Китобхонлар жамияти правлениесининг раиси Ҳ. Ғулом, Тожикистон Ёзувчилар уюшмаси правлениесининг секретари И. Файзуллаев, Тожикистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. Шукуров, Бухоро пиллакашлик фабрикаси ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ф. Ваҳобова, Бухоро педагогика институтида шу йили очилган тожик тили ва адабиёти бўлимининг талабаси Д. Зокирова ва бошқалар севимли ёзувчини юбилейи билан чин дилдан муборакбод қилдилар.

Тантанали йиғилишда сўзга чиққан тожикистонлик шоирлар У. Ражаб, Б. Собир ўз шеърларидан намуналар ўқиб беришди.

Тожик адабиёти кунлари давомида тожик ва ўзбек ёзувчи, шоирлари Бухоро шаҳри, Пешку, Ғиждувон, Шофиркон районлари меҳнат коллективларида бўлишди.

Н. НАИМОВ.

ТЎПЛАМ БОСИЛИБ ЧИҚДИ

«КПСС съездлари, конференциялари ва Марказий Комитети Пленумларининг резолюциялари ҳамда қарорлари» тўплами тўққизинчи нашрининг ўн бешинчи томи босилиб чиқди. КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти ва КПСС Марказий Комитетининг Умумий бўлими тайёрлаган бу тўпламга партиянинг 1985 йил мартидан 1988 йил июлигача ўтган даврдаги энг муҳим ҳужжатлари киритилган.

Тўпламда партия билан мамлакат турмушидаги бурилиш даври, КПСС қайта қуриш илмий программасини ишлаб чиққанлиги, уни амалга оширишга оид аниқ-равшан чора-тадбирларни белгилаб берганлиги акс эттирилган. Том материаллари партия XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси, Марказий Комитет Пленумлари қарорларини амалга ошириш юзасидан партиянинг сиёсий, мафкуравий ишини очиқ-равшан кўрсатади.

Китобдаги ҳужжатлар социализмнинг ленинча концепциясига асосланган қайта қуришнинг асосий йўналишлари ва моҳияти билан таништиради. Халқаро муносабатлардаги янги сиёсий тафаккур концепциясини таърифлайдиган материаллар эълон қилинган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди. (ТАСС).

Маҳалла комитети муаммолари

Ташаббуснинг ўзи камлик қилади

Миллий урф-одатларимизга кўра, тўйларда дошқозонларда ош дамланади, карнай-сурнайларнинг нағмалари янграйди. Халқимизнинг даврлар оша яшаб келаётган бундай удумлари жамоат масканларига, хонадонларга файз бағишлайди, ҳаётимизга ранг-баранглик бахш этади. Маҳалла комитетлари фаолиятларини қайта қуриш руҳида янада такомиллаштириш, имкониятларини кенгайтириш масаласи ҳам муҳим аҳамиятга эга. Айни мана шу соҳада ҳам жуда кўп муаммолар йиғилиб қолган.

Турғунлик йилларидаги маҳкамачилик ва буйруқбозлик ўз табиатига кўра, оммага энг яқин бўлган маҳалла комитетлари ишида хунук асоратлар қолдирди. Уларнинг нисбатан мустақилликлари барбод этилди, жамоат ташаббускорлиги бўғилди. Тошкент зилзиласидан кейингина шаклланиб, қаддини ростлаб келаётган янги уй-жой массивларидаги маҳаллаларга ички «молиявий хўжалик фаолият»лари таъқиқланган кўрсатмалар берилди. Амалда бундай расмиятчилик ва маъмуриятчилик кўрсатмалари маҳалла комитетлари ишини издан чиқаришгагина олиб келганди.

Масалан, уч мингга яқин аҳолиси бўлган маҳалламиздаги уруш ва меҳнат ветеранлари клуби биносига қўшни хонадондан ўт тушган эди. Бинонинг ярмидан кўп қисмини янгидан қуришга тўғри келарди. Маҳалла комитети йиғилишининг тавсияси билан махсус комиссия етказилган зарар тўғрисида акт тузди, ўт ўчириш идорасидан буни тасдиқловчи справка ҳам олинди, кетадиган сарф-харажатлар сметада тахминан 1 минг 110 сўм деб белгиланди. Булар кўрсатилиб, Акмал Икромов райижрокомининг раиси номига қурилиш материаллари ва хўжалик инвентарларидан ёрдамлашиш ҳақида ёзма илтимоснома топширилди. Раис имзо чеккан илтимосномага район молия бўлимининг мудири ўртоқ А. Асомитдинов:

— Шу ишни маҳаллангизнинг ўзида ҳашар йўли билан уддалай олмайсизларми? — деб жавоб берди. — Майли беш-олти юз сўм ёрдамлашармиз. Фақат пулни ўтказишга счет олиб келинг.

Биз турли магазинларга, базаларга, кооператив идораларга, ҳатто Тошкент шаҳар ижрокомининг махсус қурилиш материаллари базаси раҳбарига ҳам учрашдик. Қанча сарсонгарчиликлардан сўнг, 11 та эски ярим юмшоқ (2 таси синган) стулдан ташқари зўрға 259 сўм ёрдам беришадиган бўлишди. Бу оворагарчиликларни кўрган баъзи маҳалладошлар жонлари ачишиб:

— Шу арзимаган нарсага ҳам ота гўри-қозихонами? — дейишди. Ахир тўғри-да, бошқа маҳаллалар каби бизнинг маҳалламизда ҳам жамоатнинг хайрли ишларига ҳиммат қўлини узатадиганлар топилади, хизмат қиладиганлар ҳам кўп. Бироқ аҳоли ёрдамидан, ҳимматидан фойдаланишга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1983 йилнинг 4 июлида чиқарилган «Ўзбекистон ССР шаҳарлари, поселкалари ва қишлоқларидаги маҳалла (квартал) комитетлари тўғрисида»ги Низом талаблари йўл қўймайди. Мазкур Низомда маҳаллалар ишини тартибга солишга қаратилган талай тадбирлар, ғоявий-тарбиявий, оммавий-сиёсий, санитария ва ободончилик масалаларига доир тўғри тавсиялар берилгани ҳолда «ташаббускор» жамоат органлари (ўша Низом, 5-бет) бўлган маҳалла комитетларининг аҳоли хоҳиш-иродасини ифодаловчи баҳоли-қудрат имкониятлари камситилиб, қатъий чеклаб қўйилган. Чунончи Низомнинг 11-бўлимида шундай талаблар қайд этилган:

«Маҳалла (квартал) комитетлари бирон молиявий хўжалик фаолияти билан шуғулланишлари (ошхоналар, қизил чойхоналар, сартарошхоналар ва шу кабиларни ташкил қилишлари ва улардан фойдаланишлари) мумкин эмас. Улар олди-сотди, ижарага бериш ишларини бажаришда, квартираларни ижарага қўйиш, шунингдек аҳолидан қандай бўлмасин пул йиғимлари олиш ишларини амалга оширишда қатнашишлари мумкин эмас».

Жойларда давлат олий органи Фармонидаги бу каби расмий кўрсатмаларга сиёсий-штурмчилик туси берилганди. Ўша йили маҳалла комитетлари раисларидан қозон ва лаганларни, самовар ва чойнакларни, коса ва пиёлаларни, шолча ва кўрпачаларни, ўтиргичлар ва дастурхон ёзишга мосланган тахталарни эгаларига тарқатиб юборишни, ҳаттоки жамоатчилик ҳашари билан қурилган маҳалла клублари ва чойхоналарини район ижроия комитети тегишли бўлимларига топширишни биздан талаб қилингани фактлари ҳамон ёдимда. Маҳалла комитетларидаги ревизия бўлимлари ҳам тугатилганди. Оқибатда ўзаро аҳил турли миллат ва тоифадаги аҳоли ташаббускорлигига путур етказилганди.

Республика Олий Совети Президиуми Низомининг «Маҳалла (квартал) комитетларига раҳбарлик қилиш» ҳақидаги IV бўлим, 21-моддаси хусусида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Моддада «Советларнинг ижрокомлари маҳалла (квартал) комитетларининг амалий фаолияти учун зарур шароитлар яратиб берадилар, уларни тегишли бинолар, канцелярия, буюмлари, қўлланмалар, справочниклар ва шу кабилар билан таъминлаб турадилар» дейилади. Лўнда қилиб айтганда «бинолар билан таъминлаш» ҳақидаги бу гапларнинг ҳеч қандай реал асоси йўқ. Чунки Советлар органлари, ҳатто район ижроия комитетларининг давлатнинг қуйи идоралари деб расман тан олинмайдиган маҳаллакомларни фақат бинолар билан таъминлашнигина эмас, балки жамоатчилик кучи билан қурилган тайёр маҳалла идоралари ёки клубларини ҳам ремонт қилиб бера олмасликларига ишонч ҳосил этдик.

Бутун республикани қўя турайлигу, биргина Акмал Икромов районининг ўзида 31 маҳалла идораси борлигини ўйлаб кўрайлик. Буларнинг ҳар бирига бино ажратиб ёки қуриб беришнинг ўзи бўладими? Ҳазилакам маблағ кетадими буларга? Ижрокомлар прокатлардан республикадаги қайси бир маҳаллани идиш-товоқлар, дошқозонлару самоварлар билан таъминлай оладилар? Хўш, хизмат ҳақи-чи? Тўйларда, агар прокат буюмларидан фойдаланилса, камида 50-100 сўм ҳақ тўланади. Маҳалла анжомлари ишлатилганида эса бор-йўғи 25 сўмгача берилади. Марҳумлар хотиралари маросимларида бўлса, умуман ҳақ олинмайди. Қисқаси, халқдан ажралган ҳолда идорапарастлик билан омма манфаатига зид, тўраларча фармонбозлик, низомбозлик қилиш билан жамиятга наф келтириб бўлмайди.

Маҳалла комитетлари, аслида ўз-ўзини ҳар жиҳатдан қоплайдиган кўнгилли жамоат ташкилотларидир. Шундай экан, уларга ўз моддий-материал харажатларини ўзлари идора этадиган имконият, шароит яратиб берилиши, ижрокомлар боқимандалигидан чиқарилиши, ижтимоий ўз-ўзини бошқариш маъносида мустақиллиги таъминланиши керак. Ана ўшандагина омманинг уюшқоқлигига ва ташаббускорлигига эришилади, кенг жамоатчилик дилига йўл топилади.

Бундан ташқари, маҳалла комитетларининг расмий тасдиқдан ўтган статуси, устави, программаси, вазифалари шу вақтгача умумлаштирилгани йўқ. Бу соҳадаги тажрибаларимиз ва миллий анъаналаримиз борлиги ҳисобга олиниб, маҳалла комитетлари фаолларининг миқёслироқ кенг доирадаги анжуманини ўтказиш фойдадан холи бўлмасди. Шунингдек, ҳеч қандай манфаатдорликсиз, хайрли иш деб хилма-хил маҳалла юмушларини бажариш, газ, сув, электр, турар жой типидаги молия солиқларини, ғоявий-тарбиявий ишлар каби жамоат топшириқларини адо этиш билан банд бўлган маҳалла комитетлари раисларига Советлар йўли билан бирон формада расмий ёки ҳуқуқий имтиёз берилиши ҳам зарур.

Фикрлар ранг-баранглигига кенг йўл очилган қайта қуриш шароитида маҳалла комитетлари фаолиятига доир республика Олий Совети Президиуми Низомининг турғунлик даври асоратлари акс этиб қолган айрим моддалари хусусида шахсий фикр-мулоҳазаларимни баён қилдим. Назаримда, юқорида зикр этилган моддалар мазмунлари эндиликда эскирди, уларга тузатишлар ва қўшимчалар киритилиши шарт бўлиб қолди. Буни эса фақат халқ билан кенгашган Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумигина ҳал эта олади.

М. ҲУСАИНОВ,
Тошкент шаҳар Акмал Икромов районидаги Ойбек номли маҳалла комитетининг раиси.

• Озиқ-овқат: турмушимизнинг энг нозик, ўткир масаласи

Мамлакатимизда қайта қуриш авж олган сари турғунлик йилларининг иллатлари ҳам кўз ўнгимизда тобора тўлароқ намоён бўлмоқда. Партия ҳозир ҳаммамизнинг олдимизга мана шу иллатлардан тезроқ қутулиш, меҳнатни ташкил этишнинг самарали усулларини ҳаётимизга тезроқ, дадилроқ жорий этиш орқали ялпи юксалишни таъминлаш вазифасини қўймоқда. Бу вазифалар тўғри тушуниб етилган жойларда аҳволни ўнглаш учун собит қадамлик билан кураш олиб бориляпти. Интилганга толе ёр, деганларидек, яхши ният йўлидаги ҳаракатлар, изланишлар, ҳозирдаёқ ўзининг ижобий самарасини бера бошлади Қуйида Зомин районида чорвачиликни ривожлантириш борасида олиб борилаётган ибратли ишлар ҳақида ҳикоя қиламиз.

ИНТИЛГАНГА ТОЛЕ ЁР

ЗОМИН РАЙОНИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТЛАРИ ВА КООПЕРАТИВ ХЎЖАЛИКЛАР МАМЛАКАТ ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИНГ БАЖАРИЛИШИГА САЛМОҚЛИ ҲИССА ҚЎШМОҚДА.

Маълумки, Зомин райони республикамиздаги йирик чорвачилик районларидан бири ҳисобланади. Бундан 30-40 йиллар илгари унинг ям-яшил тоғ бағирлари, серўт яйловларида сурув-сурув қўйлар, уюр-уюр отлар, кўплаб қорамоллар боқиларди. Бу ерларда етиштирилган гўшт, сут, қатиқ, қимиз эл-юртимиз маъмурчилигига катта ҳисса бўлиб қўшиларди.

Афсуски, кейинчалик тоғлардан, яйловлардан путур кетди. Чорва моллари бош сони камайиб, маҳсулдорлиги пасайди. Масалан, эллигинчи йилларда районда 150 минг бош қўй, 60 минг бош қорамол, 10 минг йилқи бўлган бўлса, ҳозир қўйлар сони 34 минг бошга, қорамоллар 19 минг бошга, йилқилар атиги 900 бошга тушиб қолди.

Хўш, нега шундай бўлди? Бунинг асосий сабаблари бошқарувда маъмурий буйруқбозлик усулининг қарор топиши, маҳаллий шароитни ҳисобга олмай кўр-кўрона иш тутиш, дейиш мумкин. Маълумки, тоғларда одамлар бир неча хонадонлардан иборат қишлоқларда истиқомат қилишади. Коллективлаштириш даврида ана шу қишлоқларнинг ҳар бирида колхозлар ташкил этилган эди. Масалан, илгари районда 62 та колхоз бўлган ва улар анчагина миқдорда маҳсулот ишлаб чиқаришган.

Лекин кейинчалик хўжаликларни йириклаштириш, хутор системасини тугатиш мақсадида шунча колхоз ўрнида уч-тўрттагина совхоз тузилди. Техника ва бошқа ишлаб чиқариш воситалари марказлаштирилди. Чорва моллари жамланган жойларни обод қилишга киришилди-ю, кўплаб қишлоқлар «истиқболсиз», дея эътибордан тушириб қолдирилди Бунинг устига одамлар яшаётган жойлар билан хўжалик маркази ўртасида каттагина масофа бўлганлиги учун ҳам кўпчилик қатнаб ишлай олмасди. Шу туфайли қишлоқларда ишсизлар сони кўпая бошлади. Бундан ташқари эътиборнинг йўқлиги туфайли яйловлар, тоғ бағирларидан файз кўтарилди. Аста-секин чорвачилик ривожи сустлашиб орқага кета бошлади. Буларнинг ҳаммаси моллар туёқ сонининг камайиб, маҳсулдорликнинг тушиб кетишига сабаб бўлди. Натижада бир вақтлар мўл-кўлчилик манбаи — гўшт, сут кони бўлган район ўтириб қолди.

Яхшиямки, мамлакатимизда қайта қуриш шамоли эсиб, ҳамма жойларда бўлгани каби Зомин районида ҳам аҳволни ўнглаш учун кураш авж олди. Аввало, иш асосий соҳаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлашдан бошланди. Район партия комитетининг биринчи котиблигига районда туғилиб ўсган, маҳаллий шароитни яхши билган тажрибали мутахассис, яхши ташкилотчи Абдуллажон Турдиқулов сайланди.

Янги котиб районнинг барча қишлоқларида бўлган. Аҳолининг турмуши, фикр-ўйлари билан яхши таниш. Шунинг учун ҳам у қишлоқ фаоллари, ветеранлар, бюро аъзолари билан кенгашиб, районнинг илгариги шуҳратини тиклаш масаласини атрофлича муҳокамага қўйди.

— Ўзингизга маълум, қишлоқларда ишчи кучи кўп, — деди у кенгашлардан бирида, — лекин уларнинг жамоат ишларида самарали қатнашишлари учун имконият йўқ. Шунинг учун жойларда кооператив хўжаликлар, акционерлик жамиятлари тузсак, ёмон бўлмасди. Тортишувлар, баҳслар бўлди. Ҳатто бу фикрни «орқага қайтиш», деганлар ҳам бўлди. Аммо мутахассислар аниқ ҳисоб-китоблар орқали янгиликнинг афзаллигини равшан кўрсатиб беришди.

Ана шулардан бири— Зомин ўрмон хўжалигида тузилган «Ўрмончи» акционерлик жамиятидир. Унинг мақсади, йўналиши, иш фаолияти ва аҳолига хусусан давлатга берадиган фойдаси нималардан иборат?

Унинг вазифаси — давлат маблағларидан фойдаланмаган ҳолда чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш. Ҳозир районда яшаётган аҳоли ва баъзи хўжаликларда ортиқча пул маблағи бор. Агар одамлар ўз пулларини давлат омонат кассасига қўядиган бўлсалар, уларга йилига икки процент, маълум шартлар бажарилганда, нари борса уч процент ҳақ тўланиши мумкин.

Акционерлик жамияти эса 50, 100, 500 минг сўмлик акциялар-қимматбаҳо қоғозлар тайёрлаган. Ана шу акцияларни сотиб олган кишига йилига 6 процент, корхона ва ташкилотларга эса 4 процент ҳақ тўланади. Ўрмон хўжалигида табиий яйловлар кўп. Қир-адирлардан хашак жамғариш имконияти бор. Ана шу озуқа билан анчагина чорва молни боқиш мумкин.. Шуни назарда тутиб, жамият аҳолига сотилган акциялардан тушган пулга бозорлардан энг яхши наслли молларни сотиб олади. Уларни интенсив парваришлаб, давлатга топширади.

Акционерлик жамиятини тузишдан аввал, унинг устави ишлаб чиқилди. Унинг моҳияти одамларга тушунтирилди. Меҳнаткашлар янгиликнинг келажаги порлоқлигини сезиб, акцияларни тезда сотиб ола бошладилар. Дастлаб 120 минг сўмлик акция сотилди ва шу пулга 56 та қорамол сотиб олинди. Кейинчалик сотилган акциялар 200 минг сўмликка етди. Шу пулга яна қорамол, қўй олинди. Дастлаб харид қилинган чорва моллари ўз-ўзидан кўпайиб борди.

Ўтган ярим йилликда 130 бош бўрдоқига боқилган қорамол қабул пунктларига топширилиб, давлатга 50 тонна семиз гўшт етказиб берилди. Ҳозир акционерлик жамияти ихтиёрида 300 бош қорамол, 250 бошдан зиёд қўй бор. Айни кунларда 150 бош новвос бўрдоқига қўйилган. Чорвадорлар йил охиригача яна камида 70 тонна гўшт тайёрлашни кўзлашмоқда. Буларнинг ҳаммаси юқорида таъкидланганидек, давлат маблағидан фойдаланмай, аҳолига кўплаб миқдорда гўшт етказиб бериш билан давлатга ҳам фойда келтиради.

Масалан, акционерлик жамияти фаолияти натижасида олинган фойда қуйидагича тақсимланади. Фойданинг бир қисми акциялар эгаларига тўланади. Бундан ташқари баъзан қурғоқчилик бўлиши, моллар касалланиши туфайли чорвачилик зарар кўриши мумкин. Ана шундай пайтда акция эгаларига тўланадиган ҳақ кафолатли бўлиши учун бир қисм фойда резерв фонд сифатида сақланади. Агар ҳеч қандай ходиса рўй бермаса, йиғилган маблағ чорвачиликни янада кенгайтиришга сарфланиши мумкин. Фойда ҳисобидан чорвачилик бинолари қурилади. Унинг маълум қисми акционерлик жамияти аъзолари социал-маданий турмушини яхшилашга ҳам сарфланади. Бир қисми чорвачиликда ишловчиларга иш ҳақи ва мукофот сифатида тўланади.

«Ўрмончи» коллективи нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан аҳолидан, бозордан ёки исталган давлат корхонаси, ташкилотидан чорва моллари, озуқа ҳамда зарур техника сотиб олади. Жамият молларни боқиш ва давлатга маҳсулот етказиб беришдан тушган умумий фойданинг 10 процентдан 15 процентигача бўлган қисмини Зомин ўрмон хўжалиги ихтиёрига ўтказади. Шундай қилиб бундан ўрмон хўжалиги ҳам манфаатдор бўлади. Унинг янада ривожланиши учун қўшимча имконият очилади.

Кўриниб турибдики «Ўрмончи» акционерлик жамиятининг келажаги порлоқ. Уни кенгайтириш, ривожлантириш билан эл-юрт маъмурчилигига баракали ҳисса қўшиш мумкин. Бунинг учун бир қатор муаммоларни ҳал этишга тўғри келади. Маълумки хашакларни ўрмон хўжалигига қарашли ерлардан жамғариш мумкин. Лекин фақат хашакнинг ўзи билан молларни яхшилаб семиртириш қийин. Агар ем бўлса мақсадга тезроқ эришиш мумкин бўлади. Бунинг учун жамиятнинг ўз пулига давлатдан ем олишга кўмаклашиш лозим бўлади.

Ҳозирча акционерлик жамиятида суғориладиган ер йўқ. Демак, коллективга 40—50 гектар ер ажратиб берилса, у ерда етиштирилган озуқа билан моллар рационини янада бойитиш орқали уларнинг маҳсулдорлигини оширишга эришилади.. Натижада фойда кўпайиб, чорвачиликни кенгайтириш, аҳолига кўпроқ гўшт етказиб бериш имконияти туғилади.

Районда бундан ташқари тармоқни юксалтиришнинг бошқа хилма-хил усулларини қўлланиш, шулар ичидан энг мақбули, энг самаралисини танлаб олиб, кенг ривожлантириш чоралари ҳам кўриляпти. Кооператив чорвачилик хўжаликлар тузиш ана шулар жумласига киради. Ҳозир район аҳолисининг бир қисмида чорва моллари бўлсада, ишончли озуқа базасининг йўқлиги туфайли уларнинг бош сонини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш қийинлашиб бораётир. Оқибатда шахсий хўжаликларда моллар сони тобора камайиб боряпти.

Район партия, совет, хўжалик органлари бу жараённи тўхтатиш, мавжуд имкониятларни ишга солиб, гўшт, сут етиштиришни кўпайтириш мақсадида қишлоқларда кооператив хўжаликлар тузмоқда. Ҳозир шундай хўжаликларнинг сони бештага етди. Улар яқиндагина фаолият кўрсатишаётганига қарамай ана шу тартибда иш юритишнинг истиқболи порлоқ эканлиги кўриниб турибди.

Кооператив чорвачилик хўжаликларининг фаолияти қандай ва унинг моҳияти нимада. деган саволга қуйидагича жавоб бериш мумкин.

Кооператив хўжаликлар ўз фаолиятини давлатдан олинган қарз, яъни ссуда олиш билан бошлайди. Дастлаб маълум миқдорда пул олинади. Ана шунга бозордан, одамлардан, хўжаликлардан қорамол сотиб олинади ва улар боқиб семиртирилгач, давлатга топширилади. Бўрдоқиларни оз маблағ сарфлаб кўпроқ семиртириш ҳисобига олинган фойда натижасида хўжалик фаолиятини кенгайтириб боради, қарзларидан узилади. Охир оқибатда ўз ишлаб чиқариш фондига эга бўлгач, мустақил фаолият кўрсата бошлайди. Шу йўл билан қишлоқларда ҳозир ишламай юрганлар ижтимоий фойдали меҳнатга жалб этилади. Боз устига, чорва маҳсулотлари етиштириш кескин ортади. Буни қуйидаги ҳисоб-китоблар билан кўрсатса бўлади.

Масалан, агар давлатдан олинган ссуда 100 минг сўм миқдорида бўлса, унга тирик вазни ўртача 300 килограммдан бўлган 110 та қорамол олиш мумкин. Ана шу моллар 70 кун боқувда турса 7 тонна қўшимча гўшт бўлади. Ана шунда илгари 100 минг сўмга олинган 33 тонна гўшт 40 тоннага етади. Агар шу гўшт давлатга 2 сўм 88 тийиндан сотилса, жами даромад 115 минг сўмни ташкил этади.

Энди бу даромаддан қилинган харажатни олиб ташлайлик: бунда иш ҳақи учун 300 сўм тўланади. 9 минг сўмлик ем-хашак сарфланади. Бошқа айрим харажатлар учун 300 сўм кетиши мумкин. Шундай қилиб, 110 та молни 70 кун бўрдоқига боқиб, 7 тоннага семиртириш учун ҳаммаси бўлиб (кўпи билан) 9 минг 600 сўм сарфланади. Агар шу пулни жами даромад — 115 минг сўмдан айириб ташласак, 2 ойдан бироз ортиқ вақт мобайнида 5,4 минг сўм соф фойда олиш мумкин. Бир йилда моллар 4 маротаба 70 кунда боқиб семиртирилганда ҳам 21,6 минг сўм фойда кўрса бўлади.

Районда тузилган кооператив хўжаликлар бу йил жами 830 та қорамол, қўй ва чўчқа олишган эди. Ҳозирга қадар давлатга 70 тоннадан зиёд гўшт етказиб берилди. Айрим кооперативларда оқилона иш тутилганлиги, моллар қарови яхшиланиб, зооветеринария қоидалари асосида парваришланганлиги туфайли таннарх арзонлашиб фойда ошиб боряпти. Натижада давлатдан олинган қарз тез камайиб, кооперативларнинг пул ва бошқа моддий ресурслари кўпайиб бормоқда. Масалан «Оқ чашма» кооперативи давлат банкидан 139 минг сўм ссуда олган эди. Биринчи августга қадар шунинг асосий қисми давлатга қайтарилиб 64 минг сўми қолди. Коллектив чорвадорлари йил охиригача давлатдан олган қарздан тамомила қутилиш ва келаси йилдан бошлаб ўз маблағлари ҳисобига чорвачиликни кенг тараққий эттиришни кўзлашяпти.

Районда мева сабзавот етиштиришни кўпайтиришнинг чора-тадбирлари ҳам белгиланяпти.

— Илгарилари дейди, — биз билан суҳбатда узоқ йиллар партия, хўжалик органларида ҳалол меҳнати билан обрў топган партия ва меҳнат ветерани, ҳозирги пайтда «Боғистон» боғдорчилик кооперативининг раиси Худоёр Латипов. — Зомин атрофида жаннатмакон боғлар бўларди. Энди уларнинг кўп қисми йўқ бўлиб кетди. Натижада одамлар дастурхонидан файз-барака кўтарилиб, ночорлашиб қолди. Ҳозир районда яшовчи ҳар бир киши ҳисобига атиги 4 килограммдан мева ва узум ишлаб чиқарилаётгани фикримизнинг далилидир.

Партия ва ҳукуматимиз аҳволни ўнглаш, жойлардаги резерв ва имкониятларни ишга солиш ҳисобига деҳқончилик, боғдорчиликни юксалтириш вазифасини қўймоқда. Бу йўлда ишлаб чиқаришга хўжалик юритишнинг янги усуллари жорий этилиши катта ҳисса бўлиб қўшилиши мумкин. Шу мақсадда районда ижара пудратини кенг жорий этиш кўзда тутилмоқда. Фақат тоғолди қир-адирларда бўш ётган ерларга сув келтириш, ерни текислаб кўчат экишга тайёрлаш ва турли хил мева ниҳолларини келтириб, одамларга бўлиб бериш керак. Ана шунда ижарачилар янги боғлар яратадилар. Районда бу масалани тез орада ҳал этиш учун жиддий ишга киришилган.

Кўриниб турибдики, районда деҳқончилик ва чорвачиликни юксалтириш учун катта ҳажмдаги ишлар бажариляпти. Лекин ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар ҳали талайгина. Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида таъкидлаб ўтилганидек, қийин аҳволдан чиқиш йўли аввало, партиямизнинг принципиал позицияларга асосланиб, ишларнинг аҳволига холис баҳо бериш, ҳамма ерда вазиятни янада яхшилашнинг конкрет ва аниқ пухта программасини ишлаб чиқишдан иборат. Бизнингча, мазкур программанинг асосий мазмуни ва моҳияти — энг аввало халқимиз турмуши ва фаровонлигини тубдан ва кескин яхшилашдан иборат бўлмоғи керак.

Буни яхши ҳис қилган Зомин район партия комитети барча соҳаларнинг жадал ривожланишини таъминлаш йўлларини изламоқда. Иш юритиш ва меҳнатни ташкил этишнинг турли илғор усулларини қўлланишга ҳаракат қиляпти. Тўғри, ҳали кўп иш қилиниши, изланишлар кўламини янада кенгайтириш лозим. Ана шу йўлда баъзан адашишлар, янглишишлар ҳам бўлиши мумкин. Лекин бу унча хавфли эмас. Асосийси бошланган ишни тўхтатмаслик, маҳаллий шароитдан келиб чиққан ҳолда мақсадга эришишнинг энг мақбул йўлларини топиб турмушга собитқадамлик билан татбиқ этиб боришдир.

Биз районда ана шундай ишчанлик, эришилган натижалардан қониқмай, истиқболни кўзлаб олға интилиш, изланиш, топиш, янгиликларни ҳаётга жорий этиш вазияти ҳукмронлигининг гувоҳи бўлдик. Энди энг асосийси танланган йўлдан қайтмаслик, фаолиятни сусайтирмаслик, ташаббус кўрсатиб ишлайверишдан иборат. Ана шунда муваффақиятлар ҳам ўз-ўзидан келаверади.

К. РИХСИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратларда: Зомин районидаги «Бешбулоқ» кооператив хўжалиги меҳнатчилари. 1. Молбоқар А. Бердиёров. 2. «Оқ чашма» молбоқарлари Ю. Мамасолиев ва Б. Шодиев. 3. Кооператив хўжалиги ишчиси, чавандоз Имомназар Носиров.

В. МОЛГАЧЕВ суратлари.

Қайта қуришни сўзда эмас, амалда қўллаб-қувватлайлик

Касаба союзлари мамлакатда давом этаётган ижобий жараёнлардан орқада қолмоқда, шу сабабли у қолоқликни жуда қисқа муддатда тугатиши, сусткашликка барҳам бериб, социал-иқтисодий қайта қуришга бошчилик қилиши лозим. 6 сентябрь куни Москвада ўз ишини тамомлаган ВЦСПС VI пленумининг қатнашчилари шу фикрни айтдилар.

Пленум қатнашчилари бир кун аввал доклад қилган ВЦСПС раиси С. А. Шалаевнинг совет касаба союзларининг бутун фаолиятини меҳнаткашлар ҳуқуқлари ва ҳаққоний манфаатларини ҳимоя қилишни кучайтириш сари тубдан буриб юбориш зарурлиги тўғрисидаги фикрига қўшилдилар. Пленум мамлакатнинг меҳнатга лаёқатли аҳолисини иш билан тўла-тўкис таъминлаш масалаларига эътиборни қаратди. Қабул этилган қарорда ВЦСПС ишсизликка қарши кураш давлат программасини ишлаб чиқишни мақсадга мувофиқ деб топди, бу программада меҳнаткашларни бўшатиб олиш жараёнини планли равишда, барвақт тартибга солиш, уларнинг малакасини ўзгартириш ва янги ишга жойлаштириш, янги корхоналарни жойлаштириш, мавжуд корхоналарда эса турли регионлардаги демография вазиятини албатта эътиборга олиб, янги иш жойларини вужудга келтириш кўзда тутилиши керак.

Пленум бир қанча регионларда миллатлараро муносабатлар соҳасидаги вазият хусусида чуқур хавотирлик изҳор этди ва мана шу масъулиятли пайтда касаба союзларининг аъзоларини, барча меҳнаткашларни ўз сафларини маҳкамроқ жипслаштиришга, социализмни янгилаш ва байналмилалчиликни қарор топтириш ишида принципиал амалий позицияда туришга чақирди. Демократиялаш ва ошкоралик шиорларини ниқоб қилиб олиб, аслида, совет халқлари ҳамдўстлигининг энг муҳим принципларига жон-жаҳдлари билан ҳужум қилаётган, уларнинг социалистик иттифоқи пойдеворига путур етказишга уринаётган кимсаларга қатъиян зарба бериш зарур.

Бир қанча ташкилий масалалар ҳал этилди. В. Г. Ломоносов пенсияга чиқиши муносабати билан пленум уни ВЦСПС раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилди. И. Е. Клочков ва Г. И. Янаев раис ўринбосарлари этиб сайланди. КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Г. С. Баштанюк ВЦСПС секретари қилиб сайланди.

(ТАСС).

ЛЕКТОРЛАР ҲАФТАЛИГИ

Тошкентда «Ўзбекистон: тарих ва ҳозирги замон» мавзуида лекторлар ҳафталиги тугади. Ҳафталикни Ўзбекистон ССР «Билим» жамиятининг фаоллари, Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармаси, Уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгаши, республика ДОСААФ Марказий Комитети билан биргаликда уюштирдилар ва ўтказдилар.

Меҳнат коллективларида бўлиб ўтган учрашувларда ёшларни ҳарбий ватанпарварлик ва интернационал руҳда тарбиялашни такомиллаштириш, миллатлараро муносабатлар муаммолари муҳокама қилинди. Совет Армиясининг офицерлари партиянинг «Муҳолифликдан — ҳамкорлик сари» доктринаси моҳиятини ёшларга тушунтириб бердилар.

Ҳафталик давомида маҳаллаларда мулоқот — лекциялар ва суҳбатлар, ёшлар учун мунозаралар, республикани ривожлантириш, миллатлараро муносабатларнинг долзарб муаммолари юзасидан семинарлар ўтказилди.

(ЎзТАГ мухбири).

ГДР—Ўзбекистон:

МЕДИКЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш муаммолари 5 сентябрь куни Тошкентда бошланган Германия Демократик Республикаси соғлиқни сақлаш ҳафталиги диққат марказидадир. Ҳафталик Москвада бошланиб, ўз ишини Ўзбекистон пойтахтида давом эттирди.

Ҳафталикнинг асосий мақсади — медицина фани ва амалий соғлиқни сақлаш соҳасида тажриба алмашишдир. Устун йўналишларга — болалар ва оналар ўртасида ўлимни камайтиришга, юқумли касалликларга қарши курашга асосий эътибор берилмоқда.

ГДРлик шифокорлар Тошкентдаги туғуруқхоналарда даволаш ва илмий муассасаларда бўладилар, шаҳардаги етакчи корхоналардан бири — Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида соғлиқни сақлаш ходимларининг тажрибаси билан танишадилар. Улар бир қанча даволаш — профилактика муассасаларида докладлар қиладилар ва ахборотлар берадилар.

— ГДР ва СССР медикларининг учрашувларини ўтказиш яхши анъана бўлиб қолди, — дейди ГДР соғлиқни сақлаш министри, профессор Клаус Тилманн. — Бу галги учрашув Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг тавсиясига биноан Ўзбекистон диёрида ўтказилмоқда. Ҳамкасбларим республикангиз билан танишиш ва зарурат бўлганда оналик ва болаликни муҳофаза қилишда иложи борича ёрдам беришдек ажойиб имкониятга эга бўлдилар. Бу муҳим аҳамиятга эгадир, чунки Ўзбекистон туғилиш даражаси жиҳатидан СССР да дастлабки ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Буларнинг ҳаммаси иккала томон мутахассислари ўртасида мустаҳкам алоқалар учун замин яратиши, шубҳасиздир. Биз келгуси йилда Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларимизни ўз мамлакатимизда кутиб оламиз ва улар орасида Ўзбекистон вакиллари ҳам бўладилар, деб умид қиламиз.

(ЎзТАГ).

Ҳукм эълон қилинди

СССР Олий судининг жиноий ишлар судлов коллегияси раислик қилувчи, СССР Олий судининг аъзоси С. Савкин, халқ маслаҳатчилари К. Амосов ва Л. Савельевдан иборат составда давлат айбловчиси — СССР Прокуратурасининг прокурори В. Левицкий ва ҳимоячи — Москва шаҳар адвокатлар коллегиясининг аъзоси Г. Резник иштирокида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг собиқ Раиси Н. Худойбердиевни айблашга оид жиноий ишни очиқ суд мажлисида кўриб чиқди. У 9 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинди.

Рашидов даврида республикада порахўрлик кенг ёйилган эди. Худойбердиев ҳам бу борада четда қолмаган эди. У дастлабки терговда ўз хатти-ҳаракатларининг сабабларини тушунтириб бундай деган эди: «Республиканинг ҳамма органларида порахўрлик авж олган эди. Порахўрлик системасини Рашидовнинг ўзи ташкил қилганди, шу сабабли мазкур жараёнга ҳеч ким халақит беролмасди. Бемалолроқ яшаш ва ишлаш учун юқори раҳбариятга пора беришга тўғри келар эди».

Н. Худойбердиевнинг ўзи ана шундай «раҳбарият»га мансуб эди. У 1943 йилда Ўзбекистоннинг Самарқанд область Фориш район комсомол комитетида инструктор бўлиб ишлай бошлади. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик институтига кириб ўқиди, аспирант бўлди. 1960 йилда Н. Худойбердиев республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, сўнгра Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари бўлди. 1962 йилда у Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилувчи бюроси раиси, сўнгра республика қишлоқ хўжалиги министри бўлди. 1971 йилдан 1984 йилгача Худойбердиев Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси лавозимида ишлади.

У мансаб бўйлаб кўтарилар экан, қайси босқичда жиноят йўлига кирганини айтиш ҳозир қийин. Бироқ порахўрлик системаси узлуксиз ишлайверди ва, пировард натижада, собиқ «бош министр»ни қора курсига олиб келди. Эслатиб ўтайлик: республикада бўлиб ўтган жараёнлар тўғрисида СССР Олий судининг ҳарбий коллегияси томонидан 1988 йил 30 декабрда ҳукм қилинган Ўзбекистон ички ишлар органларининг раҳбарлари ҳам худди шундай дейишган эди. Ўша иш юзасидан ҳукм қилинганлар орасида СССР ички ишлар министрининг собиқ биринчи ўринбосари Ю. Чурбанов ҳам бор эди. Худойбердиев, ҳукмда айтилганидек, «мадад ва ҳомийлик олиш мақсадида» Ю. Чурбановга 50 минг сўм пора берган.

Шуни айтиш кераки, суд мажлиси вақтида Худойбердиев мана шунча пора берганини, умуман ўзи ҳам пора олганлиги тўғрисидаги ҳамма фактларни тан олишдан бош тортди. Сирасини айтганда, вужудга келган вазиятда суд қийин ҳолатга тушиб қолди: деярли ҳамма — гувоҳлар ҳам, судланувчи ҳам дастлабки терговда айтган аввалги ўз гапларидан бош тортдилар. Улар терговнинг тазйиқи остида пора олдик ва бердик деб тан олган эдик, дея даъво қилдилар. Фақат Самарқанд район партия комитетининг собиқ биринчи секретари, сўнгра Ўзбекистон Компартияси Сурхондарё область комитетининг биринчи секретари бўлиб ишлаган А. Каримовгина Худойбердиевга пул берганига иқрор бўлди.

Ўз маълумотларидан воз кечганларнинг бу баёнотларини суд асоссиз деб топди. Жумладан, шунинг учун ҳамки, улар сўроқларда Т. Гдлян билан В. Ивановгагина эмас (гўё улар «зарур» маълумотларни беришга мажбур қилган эмишлар), бошқа терговчиларга ҳам иқрор бўлган эдилар.

«...Гдлян билан Иванов бизнинг маълумотларимизни ўзгартиришни тақиқлаб қўйган эдилар...» деган даъволар ҳақиқатга тўғри келмайди, чунки кейин ҳам — Гдлян билан Иванов тергов группасига раҳбарлик қилишдан четлаштирилганидан сўнг ҳам жиноий фаолият тан олинган эди. Дастлабки тергов давомида берилган маълумотларни суд ҳақиқатга тўғри келади, деб топди, негаки, «...бу маълумотлар иш материаллари билан ва бошқа далил-исботлар билан объектив равишда тасдиқланади». Чурбановга пора бериш фактига келганда, ҳукмда «...иш юзасидан тўпланган далил-исботларни таҳлил этиб, судлов коллегияси Чурбанов билан Худойбердиев гўё бир-бирларига туҳмат қилганликлари ҳақида берган маълумотларини ҳақиқатга тўғри келмайди, деб ҳисоблайди. Чурбанов масъулиятдан қутулишга интилиб, ўзи берган маълумотларни ўзгартирди», деб қайд этилди.

Сохта гувоҳлик Д. Курбонов билан М. Нишоновга қимматга тушди. Судлов коллегияси шундай ажрим чиқарди: гарчи улар сохта гувоҳлик учун жиноий жавобгарлик ҳақида огоҳлантирилган бўлсалар ҳам, суд мажлисида сохта маълумот бердилар. Шу сабабли мазкур факт юзасидан жиноий иш қўзғатиб, уни дастлабки тергов ўтказиш учун СССР Прокуратурасига юборишга қарор қилинди.

Илгари Н. Худойбердиевга қўйилган айблардан баъзи эпизодларни суд чиқариб ташлади. Шу сабабли охирида у 15.700 сўм пора олишда ва 50 минг сўм пора беришда айбланди. Бу хатти-ҳаракат «...масъул лавозимни эгаллаган мансабдор шахс томонидан бир неча бор қилинган жиноят» деб таърифланди. Жазони тайинлаш пайтида судлов коллегияси Худойбердиевнинг оғир жиноят қилганини эътиборга олди.

СССР Олий судининг жиноий ишлар судлов коллегияси Н. Худойбердиевни 9 йил озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилди, жазо муддати кучайтирилган режимли ахлоқ тузатиш-меҳнат колониясида ўтказилади, мол-мулки мусодара қилинади. Худойбердиев хизмат мавқеидан фойдаланиб пора олганлиги сабабли у ташкилий-бошқарув ёки маъмурий-хўжалик вазифаларини ижро этиш билан боғлиқ бўлган лавозимларни беш йил мобайнида эгаллаш имкониятидан маҳрум этилди.

Шу ерда нуқта қўйиш мумкин эди. Аммо бир фактга тўхталмай ўтиб бўлмайди. бутун суд мажлиси давомида залда ТАСС мухбирига ўзларини Гдлян — Иванов тергов группасини ҳимоя қилиш Москва мувофиқлаштирувчи комитетининг вакиллари деб таништирган кишилар ўтиришди. Бу терговчиларнинг хатти-ҳаракатлари тўғри ёки нотўғри эканлигини ҳал қилиш журналистларнинг ҳам, жамоатчиликнинг ҳам иши эмас. Бироқ уларнинг «ҳимоячилари» суд мажлисида ўзларини юмшоқ қилиб айтганда, одобсизларча тутиб жойлардан луқмалар ташлаб ва бақириб адвокатнинг нутқига халақит берганликларини билиш Т. Гдлян билан В. Ивановга ёқимли бўлармикан?! Бу хатти-ҳаракатлар шу қадар ҳунук эдики, судья уларни залдан чиқариб юборилишидан огоҳлантириб, тартибга чақиришга мажбур бўлди.

Н. ДЕМИДОВ,
ТАСС мухбири.

Москва.

АРМИЯДА МУАММОЛАР БОР

Ҳарбий қисм командири аскарлардан бирон-бир нарсани илтимос қилганини эшитганмисиз? Бунақаси кам бўлади. Шунга кўникиб кетганмизки, қўшинда буйруқ берилади, бажариш керак, вассалом! Мана энди илтимос қилишга ҳам тўғри келиб қолди. СССР Олий Советининг қарорига кўра у бир неча жангчини муддатидан илгари запасга бўшатиши керак, ҳали яқиндагина армия хизматига чақирилган бу йигитларни студентларнинг дарсхоналарида кутиб туришибди. Командир шу йигитларнинг омади келганидан хурсандликка хурсандку-я, лекин кўнглининг бир чеккаси хира бўлиб турибди: ўқув бўлинмаларини битириб чиққан, тажриба орттирган бу мутахассислар ўрнини ким босади? Шу боисдан ҳам у жангчилардан бир-икки ой ичида ёш аскарлардан ўзларига ўринбосар тайёрлашни илтимос қилди.

Жангчиларда қатрада қуёш акс этганидек, бутун армия учун ўткир ва муштарак бўлган муаммо ўз ифодасини топди. Ана шу ўткир муаммо Қуролли Кучларимиз сони қисқараётганини, мудофаа эҳтиёжларига сарфланаётган харажатлар камаяётгани муносабати билан яна ҳам каттароқ аҳамият касб этади. Биз ҳаммамиз ана шу масалалар хусусида СССР халқ депутатлари нечоғлик қизғин баҳслашганликларининг гувоҳи бўлдик, сиз билан биз ҳам кўпчилик қатори студентларнинг армиядан бўшатилиши, ҳарбий бюджетнинг камайиши учун овоз бердик, деб ўйлайман. Нега энди, асосан ҳарбий хизматга алоқаси бўлмаган кишилар баҳслашишмоқда, нега энди шу масала хусусида ҳарбий экспертлар, йирик ҳарбий мутахассислар билан кенгашиш ҳеч кимнинг хаёлига келмапти, деган фикр кўнглимга келган эди. Ҳамонки, биз фикрларнинг хилма-хиллигини маъқуллаётган эканмиз, мулоҳазаларнинг турли-туманлиги тўла рўёбга чиқиши керак ва барча томонларнинг мулоҳазаларига диққат билан қулоқ солиниши лозим. Ўша кезда эса биз ҳарбий кишиларнинг фикрини эшитмадик ҳисоб.

Умуман жуда тўғри қарорлар қабул қилинди. Улардан биз завқландик. Энди эса қарорларни амалга ошириш лозим бўлиб қолганида ҳарбийларнинг сўзини эшитяпмиз. Танклар экипажсиз қолмоқда, жанговар расчётлар сийраклашяпти, жуда мураккаб техникага хизмат қилувчилар бўшаб кетишмоқда — энг малакали мутахассислар институтларга ва университетларга қайтиб келмоқдалар, бир зумда уларнинг ўрнини босиш қийин. Ҳарбий билим юртларини яқиндагина битириб чиққан ёшлар, Афғонистон ўт-оловидан чиққан офицерлар ҳам армиядан бўшатиш ҳақида рапорт беришяпти, улар хизмат соҳасида ўзлари учун истиқболни кўришаётгани йўқ.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи ҳарбий кенгашининг аъзоси, сиёсий бошқарма бошлиғи, генерал-майор А. И. Захаров билан Тошкент гарнизонидаги қисмлардан бирида 5 сентябрь куни бўлган учрашувда ана шу ва шунга ўхшаш бошқа муаммолар хусусида гапирилди. Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ходимлари, Туркистон ҳарбий округи штаби ва сиёсий бошқармаси офицерлари иштирок этдилар.

Суҳбат олдидан журналистлар жангчиларнинг турмуши, яшаш ва ўқиш шароити билан танишдилар. Биз казармаларда, синфхоналарда ва лабораторияларда бўлдик, сиёсий машғулотларда қатнашдик, Афғонистонда хизмат қилган генерал Б. Громовнинг шахсий бронетранспортерига ҳам бирма-бир кириб чиқдик, аскарларнинг ошхонасида таомларни татиб кўрдик. Фарзандлари шу қисмда хизмат қилаётган ота-оналарга айтадиган гапим бор: сизнинг ҳам, болаларингизнинг ҳам омади бор экан. Кўп армия қисмларида озодалик бўлади албатта, лекин бу қисмда чор-атроф ёғ тушса ялагудек. Аскарлар билан ёнма-ён ўтириб суюғига шўрва, қуюғига эса маржумак (гречиха) билан гўшт едик, хўп мазали таом бўпти-да. Ҳарбий хизматга Андижон, Бухоро ва Қарши шаҳарларидан чақирилган 18 ёшли ўспиринлар сафар радио станциясида ишлаб, техникани яхши эгаллаб олганликларини кўрсатдилар. Улар бир неча лаҳзада алоқа ўрнатар эдилар. Яхшилаб жиҳозланган спорт майдонида баққуват йигитлар машқ қилишаётганини кўрдик.

— Бундан ярим йил илгари, улар хизматга эндигина келишганида, бу йигитларни кўрсангиз эди, — дейди офицер-сиёсий ходим Владимир Леонардович Корзинин. — Кўпчилиги перекладинада фақат осилиб тура оларди. Армия учун бу ҳам катта муаммо, йигитлар хизматга тайёргарлик кўрмасдан келишмоқда. Баъзи кимсалар эса ўрта мактабларимиз, бошқа ўқув юртларимиз «ҳарбийлаштирилаётгани» ҳақида гапирмоқдалар. Армияга «буйруқ чиқишига юз кун қолганида» сингари китобларни ўқиган, хизматга руҳий тайёр бўлмаган, биринчи кунданоқ қайси «қария» адабимни берар экан, деб ўйлаётган йигитлар келаётган экан, нима ҳам дейиш мумкин.

Генерал-майор А. Захаров билан журналистлар очиқчасига гаплашар эканлар, уставдан ташқари муносабатлар муаммоси ҳақида ҳам сўз борди. Александр Имомиддинович округ қўшинлари орасида бу ҳолларга батамом чек қўйилмаганлигини яшириб ўтирмади, командирлар ва сиёсий ходимлар бу муаммони бартараф этиш учун туну кун ишламоқдалар. Лекин баъзи тафсилотлар ҳақида генерал ҳам, офицерлар ҳам ҳайрон бўлиб гапиришди. Бошқа ҳар бир коллективда бўлганидек, ҳарбий коллективда ҳам ўзаро муносабатларда келишмовчиликлар бўлади албатта. Аммо ишкални шу жойнинг ўзидаёқ ҳал қилиш, бевосита командирдан ёрдам сўраш ўрнига айрим аскарлар уйларига... шикоят ёзишади, бунга танг қолади киши. Кўпинча бир неча минг километр нарида яшаётган онанинг жони ҳалак бўлиб, нима бўлаётганига тушуна олмай, ўғлимни хафа қилишибди, деб ўйлаб мудофаа министрига кетма-кет хат ёза бошлайди, талаб ҳам катта: ўғлим уйга яқинроқ жойда хизмат қилиши керак. Дарҳол унга отпуска беринг, ўз кўзим билан кўриб, сиҳат-саломатлигига ишонай. 18 яшар йигит хизмат қилишга келадию, лекин ўзининг граждалик ҳуқуқларини билмайди, адолатсизликка қарши очиқ бош кўтара олмайди.

Ҳозир командирлар ва сиёсий ходимларга осон тутиб бўлмайди. Масалан ҳозир армияга қадар «демократик иттифоқ» фаолиятида фаол қатнашган бир йигит хизмат қилмоқда. У ўз маслаги ва дунёқарашини яширмаяпти, ўртоқлари орасида ташвиқот олиб боришга ҳам уринмоқда. Бу армия учун янги ҳодисадир, сиёсий ходимлар ҳам норасмий бирлашмалар ҳақида фақат матбуотда ўқишган, бу бирлашмаларнинг методлари хусусида ҳам кундалик газеталардан билишган, яъни бу маълумотлар тўла эмас, чалакам-чаттидир. Шунинг учун ҳам командирлар ва сиёсий ходимлар янгича шароитда «атак-чечак» қилиб ишлашга мажбур бўлмоқдалар. Равшанки бу ўринда хатолар бўлиши мумкин.

Ҳарбий қисмдаги учрашув чоғида узоқ ва қийин суҳбат бўлди. Бу суҳбат иккала томон учун ҳам қизиқарли бўлди: журналистларнинг ўзи ҳам баъзан армия ҳаётидаги салбий фактлар кетидан қувишаётганини, бу эса ҳар бир йигитга армия хизмати берадиган катта ижобий сабоқни ёритишга путур етказаётганини айтишди. Ахир, армияда, умуман жамиятимизда бўлгани каби анчагина ижобий ва салбий ҳолатлар бор. Шунинг учун ҳам холислик бирон бир қарорга келаётган командирга ҳам, армия ҳаётининг турли-туман ҳодисаларини ёритаётган матбуот вакилига ҳам баббаравар муҳимдир.

Аммо энг асосийси бундай учрашувлар ҳамма учун зарур, мазкур учрашувлар аввало армия қисмларида хизмат қилаётган ўз ўғилларидан интизор бўлиб хат-хабар кутаётган кишилар учун зарур. Хуллас, ҳаммангиз учун, яъни сиз, газетхонлар учун матбуотда холис ва аниқ мақола, хабарлар босилиши керак.

Газеталарнинг саҳифаларида, радиоэшиттиришлари ҳамда телевидение кўрсатувларида ҳарбий мавзу баралла янграб турсин. Бу учрашувдан унинг барча қатнашчиларида ана шундай таассурот қолди.

В. ГЛАДИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАДАНИЯТ САРОЙЛАРИ, МУЗИКА КОЛЛЕКТИВЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг
ЁШЛАР ФИРМАСИ
ШАРТЛАШИЛГАН БАҲОЛАРДА
юқори сифатли профессионал ва овоз аппаратуралари комплектини
СОТАДИ

Комплектга қуйидагилар киради:
— 2 дона ЕН-700 вт. овоз колонкаси.
— 2 дона 500 вт. миделл бас колонкаси.
— 2 дона юқори сифатли 100 вт. колонка.
— 2 дона 800 вт. қувват кучайтиргичи.
— 130 вт. қувват кучайтиргичи.
— коммутацион раземлар.
— 250 вт. монитор.

Комплектни нақд пулга, шунингдек пул ўтказиш йўли билан харид қилиш мумкин.

Адрес: Тошкент шаҳри, 113-алоқа бўлими, «Правда» газетаси кўчаси, 60-уй, 9-қават.

Справкалар учун телефонлар — 78-57-54, 78-32-27.

●

СССР Давлат Агросаноат комитети «СОЮЗСЕЛЬХОЗХИМИЯ» Бутуниттифоқ илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси
МАРКАЗИЙ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА АГРОХИМИЯ ХИЗМАТИ КЎРСАТИШ ИНСТИТУТИНИНГ
радиология ва токсикология бўлими мудири
ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
КОНКУРС МУДДАТИ — 26 сентябргача.

Ҳужжатлар конкурслар ҳақидаги низомга мувофиқ қуйидаги адресга жўнатилсин: 702152, Тошкент области, Оржоникидзе райони, Институт алоқа бўлими, Семенная кўчаси, 8-уй. Справкалар учун телефонлар — 62-45-14, 62-84-21.

●

Газетамизнинг 5 сентябрь сонида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумининг «Алгоритм» илмий-тадқиқот институти директори вазифасига эълон қилган конкурси
БЕКОР ҚИЛИНАДИ
«Правда Востока» газетасининг 29 июль сонига қаралсин.

●

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/IX да **Раймонда** (19.00), 9/IX да **Севилья сартароши**, 10/IX **Аловиддиннинг сеҳрли чироғи** (12.00), **Тўмарис** (19.00).

НОМЕРГА ХАБАР

УЗОҚ ШАРҚЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Совхозимиз Хўжаобод районидаги кўп тармоқли хўжаликлардан ҳисобланади. Бу йил боғларимизда мўл ҳосил етиштирилди. Айниқса Нурмаҳаммад Бобожонов, Имомназар Мамасодиқов, Зуҳриддин Абдусатторов, Иброҳимжон Толипов ҳамда Янгибой Содиқовлар бошлиқ ижарачи звенолар ноз-неъмат етиштиришда катта ютуқларни қўлга киритдилар.

Етишган меваларнинг аксарияти Узоқ Шарқ шаҳарларига юборилмоқда. Ҳозиргача дўстларимиз дастурхонига 119 тонна ўрик, 416 тонна шафтоли жўнатдик. Давлатга мева топшириш йиллик планимиз ошириб бажарилди.

О. СОДИҚОВ,
«Октябрь 70 йиллиги» совхози механизатори.

ОНА ЕР САХОВАТИ

Деҳқон меҳнати бизнинг мамлакатимизда ҳамиша юксак қадрлаб келинади. Унинг қадоқ қўли, пешона тери билан етиштирилган ноз-неъматлар кўригини ўтказиб туриш эса анъанага айланган. Наманган область марказида ҳосил байрами бўлди. Бу суратлар ана шу шодиёналарда олинган: 1. Оқсоқоллар ҳар қачонгидек байрамга файз бағишлашди. 2. Норин район нон комбинати маҳсулотларини Абдуғаффор Абдуллаев намойиш этмоқда. Бу корхонада тайёрланган маҳсулотлар эл ўртасида шуҳрат қозонган.

А. КОВТУН суратлари (ЎзТАГ).

АРМАНИСТОНДАН ХАТЛАР

ДЎСТЛИК МАДАДИ

Арманистондаги зилзила оқибатларини тугатишда «Уз ахурянстрой» бирлашмаси қурувчилари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишяпти. Уларнинг қардошларча ёрдами туфайли биринчи кварталда 4 миллион 20 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилган бўлса, иккинчи кварталда бу кўрсаткич қарийб икки баравар ошиб кетди.

Қурувчиларимиз қийин ва оғир шароитларда ишни тўғри ташкил қилишаётир. Кучли ер силкинишидан вайрон бўлган 350 та бино ва турар-жойлар ўрнида янги иморатлар тез қад ростламоқда. Ҳозирдаёқ 200 дан зиёд бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Булар меҳнаткашлар учун зарур бўлган турар жой, мактаб, боғча, ошхона, клуб ва бошқа социал, маданий-маиший бинолардир.

Айни кунларда янги объектлар учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланмоқда. Бу ишга «Узмежколхозпроект», «Узгипросельстрой», «Узгипросельхоз» каби институтларнинг мутахассислари жалб қилинган.

Қардошлар юртида иш олиб бораётган бирлашма фаолиятини активлаштириш чоралари кўрилияпти. Жумладан, яқин кунлар ичида бу ердаги қурувчилар сони 3 минг кишига етказилади. Оғир талофат кўрган Ахурян районида яна 65 та уй-жой бунёд этилмоқда.

И. АХМЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

БОҒБОН АБАДИЯТИ

КЕЧА — Р. Р. ШРЕДЕР НОМИДАГИ БОҒДОРЧИЛИК, УЗУМЧИЛИК ВА ВИНОЧИЛИК ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ САМАРҚАНД ФИЛИАЛИДА ПАЙВАНДЧИ БОҒБОНЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КОНКУРСИ ИШ БОШЛАДИ.

МЕРОС

Қадимий зардуштийлар битиклари мажмуаси бўлмиш «Авесто»дан тортиб Ҳофизи Абру, Мирзо Бобур асарларининг хатида боғбонлар меҳнати ҳақида боқий қўшиқлар бор. «Самарқанд боғларининг гўзаллиги ва латофати шу қадар машҳурки, бу ҳақда баҳс очмоқ ожизликдир», «Себи Самарқандийдан тотган киши унинг соҳибига таҳсин айтади»... Бу башоратлар асрлар оша яшаб келаётир.

Темурийлар даврида Самарқандда йигирмадан зиёд ихтисослашган боғлар бунёд этилди. Боғимайдонда анжирнинг ноёб турлари ўстирилса, Боғи давлатободда оқ кишмишдан «Аноби шоҳий»гача бор эди. Боғизоғон, Боғидилкушо, Боғиферуза... Ҳар бирининг ўз тарихи, ўз боғбони бўлганига муаррих Шарафуддин Али Яздий гувоҳлик берадилар: «Бу юртнинг боғбонлари шу қадар улуғдирларки, улар истасалар «Туромоҳи»ни баҳорда, «Руҳи жувонон меёна»ни ёзда, «Шаҳрисабз увози»сини кузда дастурхонга тортадилар». Бу сўзлар замирида пайванд иши халқимизнинг боқий анъанаси эканлигидан дарак бор.

Инсон янгиликка, яратувчиликка интилиб яшаши, бешак. Бу хислат унинг бунёдкорлигида мужассам. Ривоят қилишларича Темур саройи — Кўксаройда қўли гул кишилар алоҳида ҳурматга лойиқ топилар экан. Самарқанд боғбонларининг аввалқадами Жўрақул ака Мусаев билан мусоҳабада бўлсангиз бу хусусда кўплаб маънидор ривоятлар эшитасиз.

Эмишки, бир куни Темур саройида қабул маросими ўтказилаётган экан. Ҳамма меҳмонлар ташриф буюришгандан сўнг эшик оғаси ёнига бир чол келибди.

— Сизга нима бор бу ерда? — сўрабди эшик оғаси ҳассага таянган боболан.

— Мен у девонбегини ёки амирал фузаллоҳни кўрмоқ истагида келгандим.

— Исмингиз нима?

— Кўрсодиқ дейишади. Асли исмим Мулкдор ибн Содиқдир. Илгари Боғисароймулкхонимда пайвандчи эдим. Ҳазрат хизматимга хўб баҳо берганлар. Умрим охирлаб қолди. У улуғ зотнинг сўзлари ёдимга тушди: «Эй, пайвандчи, бу дунёдан кетар бўлсанг, мени воқиф эт» дегандилар.

Эшик оғаси кулиб юборди. Шу пайт девонбеги чиқиб қолди. У отани таниб, ичкарига олиб кирди. Темур унга айтган сўзи ёдига тушиб мийиғида кулди.

— Сиз етиштирган асалқанд зардолини одамлар кўрсодиқ дейишади. Мен бугун амри фармоним билан Гулдарада, Гулимурғобда янги навли зардолизор ташкил этишни ва бу дарахтга Мулласодиқ деб ном беришни буюраман, дебди. Бундан отахон хурсанд бўлиб, ёшига-ёш қўшилибди, узоқ умр кўрибди. Темур оламдан ўтгунча Кўксаройга Мулласодиқ ўриги, ғўлингидан етказиб турган эмиш...

Бу албатта ривоят. Аммо боғбонга ҳамма бош эггани рост. Бу боқий анъана авлоддан авлодга мерос бўлиб бизгача етиб келди. Чунки боғбон ҳар бир ниҳолни пайванд туфайли ҳосилдор этар экан, бу билан ўзига ҳам абадият бўстонидан сўқмоқ очади.

САДОҚАТ

Бугун Ризамат ота, Маҳмуд Мирзаев сингари дарғалар номи довон ошган. Уларнинг сафлари кенг, боғлари қанча кўп шовиллаётган бўлса, демак боғбонлар ҳам салаф ва салаф. Ахир озгина қолди-да биз ўз меросимиздан юз ўгиришимизга. Пахта якка ҳокимлигига маҳлиё бўлиб қанча боғларимизни йўқ қилдик, қанча боғбонларимиздан ажралдик. Ҳайриятки, соғлом фикрлилар одими залворли бўлди. Бугун республикамизда элга ер бериш тадбири кечаётгани замирида ҳам боғ ва боғбон ҳикмати бор.

Шуни айтиш керакки, ҳар қандай оғир шароитларда ҳам эл дастурхонини асосан боғлар, далалар неъмати билан сероб этиш ишқида яшаганлар.

Самарқанднинг Илонсой деган ўз номига монанд тоштошлоқ жойида бир неча юз гектар боғ, токзор барпо этиш учун озмунча куч сарфландими? Жўрақул Мусоев 1957 йилда бу ерга илк марта келганда, келажакда бу ер «Самарқанд жаннати» бўлишини тасаввурига сиғдира олмаган эди. Қарангки, ана шу улуғ ишга унинг ўзи бош-қош бўлди, қолаверса, яна яқинда Самарқанд районида қарийб икки минг гектарли ихтисослашган боғ барпо қилинди.

— Самарқандда ер ва сув бирлиги боғлар ривожига мос келади, — дейди Жўрақул ака. — Шу боис дунёнинг энг сархил неъматлари, республикамиз маҳсули бўлмиш бебаҳо дарахтлар бу ерда районлаштирилди. Нафақат Самарқандда, балки Қашқадарё, Бухоро, Сирдарё тарафларда ҳам филиалимизда пайванд қилинган ниҳоллар ўстирилди.

Жўрақул ака айтмоқчи, филиал ҳар йили хўжаликларга бир миллион дона атрофида ниҳол етказиб беради. Имконият эса чексиз. Айниқса, ҳозир боғлар кенгаяётган бир паллада. Афсуски, ер оз. Сал нарида эса ўрмон хўжалиги тасаруфидаги замин тиконзор, ташландиқ бўлиб ётибди. Область ижроия комитети пайвандга ниҳоллар учун ер муаммосини ҳал этиши зарур. Бу истиқбол, ахир!

Кейинги йилларда Самарқандда кўплаб янги навлар яратилди. Олманинг «Самарқанд тўнғичи», «Регистони», «Саратони», нокнинг «Қалдирғоч», «Совға», «Раъно», «Дилбар», беҳининг «Юмшоқ беҳи», «Самарқанд ҳосилдори», ўрикнинг «Гулистон», «Наврўз», «Моҳир» навлари дунёга келди. Уларнинг ҳар бири ўз хусусиятига эга. Яна қувончлиси шундаки, халқимиз азалдан авайлаб-ардоқлаб келган навлар тикланмоқда. Бугун пайвандзордан хўжаликларга, одамлар хонадонига «Шаҳрисабз увозиси», «Қишки ношвоти», «Кўрсодиқ», «Арзами», «Мулласодиқ», «Руҳи жувонон миёна», «Туромоҳи», «Жиззах қизил олмаси» ва бошқа неъматлар манбаи етказиб берилмоқда. Умуман, республикамизда яратилган, тикланган, мослаштирилган, районлаштирилган навларнинг олтмиш фоизи Самарқанд олимлари, заҳматкашларининг меҳнатидир.

Бу ерда Бутуниттифоқ пайвандчилар конкурси ўтказилиши боиси ҳам ана шунда бўлса керак?

ПАЙВАНД

Бу биргина сўз замирида қанча маъно борлиги ҳаммага аён. Шундай бўлишига қарамай у билан, умуман конкурс билан боғлиқ саволлар ҳам йўқ эмас. Бутуниттифоқ конкурсини ўтказиш ташкилий комитети аъзоси, бирлашма филиали директори, қишлоқ хўжалик фанлари номзоди Жўрақул Мусаевга саволларимиз билан мурожаат қилдик:

— Жўрақул ака, нега пайванд қилишади?

— Уруғдан чиққан ниҳол меросхўр эмас. Асосан ўз ўтмишдошлари хусусиятини сақлаб қололмайди, албатта, оз миқдорда меросхўрлари ҳам топилади. Пайванд қилинганда эса сиз истаган дарахтнинг ҳамма «фазилати» йўқолмай қолади. Бу ота-боболарнинг бебаҳо ихтироси.

— Сизлар асосан пайвандлашнинг қайси турларидан фойдаланасизлар?

— Куртак пайванд, ёрма пайванд...

— Пайванд маҳорат талаб қилади. Конкурс эса тезкорликка даъват этади. Буни уйғунлаштириш мушкул-ку?

— Бу конкурснинг ўз «сир»лари бор. Бунда ишни тез бажаришга нисбатан маҳоратга, касб маданияти, сифатга кўпроқ аҳамият берилади.

— Шунга қарамасдан сизлардан конкурсда иштирок этаётган — Мубарро Идиева, Ҳасан Маҳмудовлар кунига бошқалардан 200—300 та кўп, яъни 1000 дона атрофида пайванд қилишини урғу билан гапирдингиз?

— Улар тез ва сифатли ишлашади. Кузги, баҳорги ревизия пайтида иш натижаси кўриб чиқилиб, ҳақ тақсимланади, мукофот ажратилади. Биз аллақачон пировард натижага қараб хулоса чиқаришга ўтганмиз.

— Конкурс, албатта тажриба мактабига айланса керак?

— Бу саволга унинг иштирокчилари жавоб беришгани маъқул.

Жакета Иван Георгиевич, «Кедру» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош агрономи (Молдавия): — Бундай конкурс ҳар икки йилда бир маротаба ўтказилади. Умуман мамлакатимизда шу пайтгача уч марта пайвандчилар, пайванд боғловчилари, кўчатчиларнинг касб маҳоратларини ошириш конкурси бўлиб ўтди. Хўш, у нима беради? Мен шу саволни ўзим билан бирга келган пайвандчиларга ҳам бердим. (Асли мен ўзим ҳам пайвандчи). Бричанская районидаги «Победа» совхозидан келган Силвия Фёдоровна Добулякова республикамизда ўтказилган беллашувда биринчи ўринни эгаллаганди. Унинг айтишича, конкурс унга маънавий қониқиш ҳиссини бағишлайди. Маҳорат устида ишлашга ундайди.

Биз бу ерга келишимиз билан меҳмон ва мезбонлардан одатга кўра оиласи ҳақида сўраганимиз йўқ. Саволи аввалимиз «Пайвандни қачон якунлайсиз?» бўлди. Чунки бизнинг шароитларда муддат катта роль ўйнайди. Илгари «Т» шаклидаги пайвандни билардик, холос. Бу вақтни кўп ўғирлайди. Конкурслар давомида эса ёрма пайвандни ўргандик. Шу ҳисобга миллион-миллион сўм фойда кўчатхонага, ундан кўпроғи хўжаликка тушадиган бўлди. Ҳар йили бирлашмамизда 17—18 миллионта ниҳол пайванд қилинади.

Ўзбекистоннинг бизга ёрдами беқиёс. Бу ердан йилига 25—30 тонна аччиқбодом, хасаки шафтоли уруғини оламиз. Бу ниҳолларга пайванд қилинган навлар бизда яхши, тотли ҳосил беради. Молдавия боғларининг илдизи Ўзбекистонники десам хато бўлмайди. Умуман, биз бундай алоқадан жуда мамнунмиз. Дарвоқе, бирлашмамизда «Унови», «Қизил олма» ҳам ўсади, уларни шу ердан олиб борганмиз.

Икки оғиз бирлашмамиздаги бир янгилик ҳақида гапирмоқчи эдим. Чунки ўзбеклар ўз республикасини боғроғга буркашга киришганини эшитдик. Шу боис ҳам бизнинг тажрибамиз қўл келар.

— Албатта, марҳамат.

— Мен бу ҳақда Маҳмуд Мирзаевга, мана энди Жўрақул Мусаевга ҳам гапириб бердим. Уларга маъқул бўлди. Бирлашмамиз илмий-ишлаб чиқариш системасига эга. Яъни биз хўжаликларни шартнома асосида бирлашмага аъзо қилиб оламиз. Уларнинг ер шароитларини ўрганамиз, нав, технологик юмушларини ҳам ўзимиз уддалаб боғ барпо этиб берамиз. Боғларда эса ҳосилдорликни ошириш бўйича иш ўтказамиз. Пландан зиёд топширилган маҳсулотдан келган фойданинг ўн фоизини оламиз, холос. Бу бизнинг адолат билан ишлашимиздан даракдир. Мақсад эса республикада планли, тартибли, истиқболли боғлар комплексини вужудга келтириш. Ахир халққа фақат олма эмас, сархил, ҳар хил мева-чева керак. Палапартиш боғлар яратиш, албатта, муаммо келтириб чиқаради. Қайта ишлаш саноати истиқболи кўринмайди, бундай ҳолатда. Менимча, улкан республика — Ўзбекистонда ҳам ана шу системага ўтиш пайти келди.

Бурова Валентина Васильевна, «Донсадпитомник» бирлашмаси бош агрономи (Украина): —

— Табиат бизга пайванд ишлари учун жуда оз вақт ажратган. Шунинг учун пайвандчиларимизга ҳам тезкорлик, ҳам маҳорат зарур. Масалан, август ва сентябрь ойида ўтказилган пайванд куртаклари яшовчанликда 20 фоизгача фарқ қилади. Бундай конкурслар нақадар аҳамиятли эканлиги, нима бериши шундан ҳам кўриниб турибди. Умуман, гап конкурсда ким ғолиб чиқишида эмас, у қандай ташкил этилиши ва ўтказилишидадир...

Дарҳақиқат, бугун-эрта, яъни икки кун давомида пайвандчилар ўз маҳоратларини намойиш этадилар. Уларнинг меҳнатига баҳо берувчилар сардори — кекса боғбон, Мичурин шаҳридан келган профессор Сергей Николаевич Степановдир. Сўнгги саволимиз унга.

— Ғолибларни нима кутмоқда?

— Биринчи галда олқиш! «Энг яхши кўчатчи» унвонига сазовор бўлишади. Диплом, ғолиблик олтин медали ва пул мукофоти...

— Унда пайвандчиларга, пайванд ўровчиларга омад тилаймиз.

— Бўлмаса-чи?!

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Спорт

ГИМНАСТИКА:

КУЧЛИЛАР САФИДА

Донецк шаҳрида спорт гимнастикаси бўйича ўтказилган СССР шахсий-команда чемпионати якунланди. Бу сафар москвалик спортчилар муваффақиятли чиқишлар қилиб, команда ҳисобида биринчиликни қўлга киритишди. Украина ва РСФСРнинг биринчи командалари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. 38,625 та балл тўплаган ригалик Н. Лашченова ғолиблик супасига кўтарилиб, олтин медалли бўлди. Кировоградлик О. Дудник ҳисобида 38,6 та балл тўпланди. Москвалик Т. Грошкова 38,575 та балл жамғарди. Ҳар иккала гимнастикачи чемпионатнинг кумуш ва бронза медалларига эга бўлишди. Тошкентлик О. Айбиндер 38,375 та балл тўплаб, кучли олтиликдан жой олди.

ФУТБОЛ:

САФАРДА ҒАЛАБА

Ёшлар ўртасида жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувлари давом этмоқда. Совет футболчилари сафарда Австрия командаси билан майдонга тушдилар. Бу ўйин футболчиларимиз устунлигида ўтди. Шалимов билан Коливанов дарвозага иккита жавобсиз тўп киритдилар. Ҳозир 4 ўйиндан кейин 7 та очко тўплаган СССР ёшлар терма командаси пешқадамлик қилмоқда. ГДР, Австрия ва Туркия футболчиларида 3 тадан очко бор.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг республика телевизион маркази коллективи Республика телевизион маркази план бўлими катта иқтисодчиси М. Ш. Тожиевага онаси
Инобат МАҲКАМБОЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети коллективи радионинг собиқ диктори
Фотима ЮНУСОВАнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институти коллективи институтнинг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати М. Ҳамидовага онаси
Инобат МАҲКАМБОЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Давлат Агросаноат комитетининг «Узагрострой» давлат-кооператив қурилиш бирлашмаси коллективи марказий аппаратнинг кекса ходими, собиқ бўлим бошлиғи
Тўхтахон Хўжаевич ИБРОҲИМОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекбирлашув»нинг Республика улгуржи савдо базаси коллективи Республика матлубот жамиятлари уюшмаси савдо бошқармаси раҳбари, правление аъзоси Қ. А. Усмоновга онаси
Раҳимахон УСМОНОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир У. УСМОНОВ.

Р. — 04327. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б. — 207. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12